TARTU NOORTE TEADLIKKUS JA ARVAMUS TARTU LINNA NOORTEVOLIKOGUST

2026. AASTA UURING JA NOORTEVOLIKOGU ARENGUPLAAN 2026/2027

Tartu Linna Noortevolikogu

SISUKORD

I TAUST JA ARENGUKAVA *4*

1. Noortevolikogu ja uuringu taust **4**

2. Tartu Linna Noortevolikogu arenguplaan 2026/2027. õppeaastaks ja VII koosseisu valimisteks **4**

2.1. Peamine eesmärk ja visioon 4
2.2. Eesmärk 1 – *Teadlikkus* 5
2.3. Eesmärk 2 – *Usaldus ja mõju* 5
2.4. Eesmärk 3 – *Kandideerijate arv* 5
2.5. Mõõdikute sihttasemed 5

II UURING *6*

3. Uuringu eesmärk ja uurimisküsimused **6**

Uurimisküsimused 6

4. Metoodika **6**

III TEADLIKKUS, USALDUS, OSALEMINE *7*

5. Vastajate profiil **7**

5.1. Uuringu vastajate vanuseline jaotus 7
5.2. Uuringu vastajate seos Tartuga 7
5.3. Uuringu vastajate kooliaste 8
5.4. Uuringu vastajate jaotus koolide järgi 8

6. Teadlikkus noortevolikogust **9**

6.1. Üldine teadlikkus noortevolikogust 9
6.2. Teadlikkus noortevolikogu tegevusest ja selles osalemisest 9
6.3. Infoallikad noortevolikogu kohta 11

7. Usaldus, esindatus ja mõju **12**

7.1. Esindatus ja usaldus 12
7.2. Mõju 13
7.3. Nähtavus ja ligipääsetavus 14

8. Osalemisvalmidus **14**

8.1. Huvi noortevolikogu tegevuses osalemise vastu 14
8.2. Millistes noortevolikoguga seotud tegevustes oleksid noored valmis osalema? 15

IV 2027. AASTA NOORTEVOLIKOGU VALIMISED *16*

9. Kandideerimisvalmidus **16**

10. Mis suurendaks kandideerimisvalmidust? **16**

11. Mis võib takistada vastajaid noortevolikokku kandideerimast? **17**

12. Teadlikkus kandideerimise protsessist **18**

V KOMMUNIKATSIOON *20*

13. Kust info praegu tuleb ja kust seda soovitakse? **20**

VI ANALÜÜS *21*

14. Seosed peamiste näitajate vahel **21**

14.1. Seos teadlikkuse ja kandideerimisvalmiduse vahel 21
14.2. Seos noortevolikogu tegevuses osalemise huvi ja kandideerimisvalmiduse vahel 22
14.3. Seos noortevolikogu tajutud mõju ja kandideerimisvalmiduse vahel 22

VII AVATUD VASTUSED 24

15. Noorte ettepanekud 24

VIII ARENGUKAVA HINDAMINE 25

16. Eesmärk 1 – noortevolikogust teadlikkuse kasvatamine 25

17. Eesmärk 2 – noortevolikogu usalduse suurendamine 25

18. Eesmärk 3 – VII koosseisu valimistel kandideerijate arvu suurendamine 26

19. Kokkuvõttev hinnang 27

IX JÄRELDUSED 28

20. Peamised järeldused 28

21. Sisend noortevolikogu edasiste tegevuste planeerimiseks 29

Lisad 30

Lisa 1. Küsimustik 30

I TAUST JA ARENGUKAVA

1. Noortevolikogu ja uuringu taust

Tartu Linna Noortevolikogu (TLNV, edaspidi noortevolikogu) on linnavolikogu juures tegutsev nõuandva õigusega osaluskogu, mis esindab Tartu noorte huve.

Valimised toimuvad noortevolikokku iga kahe aasta tagant. Liikmed on 14–20-aastased.

Noortevolikogu liikmetel on võimalik noorte arvamused ja huvid linnavalitsuses ja linnavolikogus paremini kuuldavaks teha. Noortevolikogu ei tegele parteipoliitikaga, vaid korraldab üritusi ja arutelusid spetsialistidega, viib noorte seas läbi uuringuid ja esitab ettepanekuid.[1]

Peamine võimalus, kuidas noortevolikogu saab ideid linnavolikoguni viia, on komisjonide kaudu. Tartu linnas on arengu- ja planeerimiskomisjon, rahanduskomisjon, hariduskomisjon, kultuurikomisjon, revisjonikomisjon, sotsiaalkomisjon ning majanduskomisjon. Noortevolikogu liikmed käivad komisjonides koha peal avaldamas arvamust nendes punktides, mis puudutavad noori.

Noortevolikogu VI koosseis (foto: Kaupo Piir)

2026. aasta septembris viis noortevolikogu läbi küsitluse, et saada parem ülevaade noorte teadlikkusest ja arvamusest noortevolikogu kohta. Tulemusi kasutatakse noortevolikogu edasiste tegevuste ja kommunikatsiooni planeerimiseks ning 2027. aasta noortevolikogu valimiste ette-valmistamiseks.

Küsitlus viidi läbi siis, kuna 2027. aasta sügisel toimuvad VII koosseisu valimised ning kandideerimisaktiivsus on viimastel aastatel vähenenud (VI koosseisu valimistel oli 17 kandidaati 17 kohale).

2. Tartu Linna Noortevolikogu arenguplaan 2026/2027. õppeaastaks ja VII koosseisu valimisteks

Tartu linna arengukavas 2025–2035[2] on eesmärgi E7 „Tartlased räägivad aktiivselt kaasa linna arengus ja osalevad kogukondlikes tegevustes“ üheks mõõdikuks M7.3 „Tartu Linna Noortevolikogu kandidaadid ja hääletajad 14–20-aastaste elanike seas“. Mõõdik koosneb kahest näitajast, millest esimene kajastab noortevolikogu valimistel kandideerinud noorte arvu ning teine valimistel hääletamisest osa võtnud noorte arvu. Mõõdikuga on seotud ka noorte kaasamise võimaluste mitmekesistamine ning noortevolikogu tuntuse suurendamine ja suurem kaasamine erinevatesse protsessidesse.

[1] tartu.ee/et/tartu-linna-noortevolikogu

[2] arengukava.tartu.ee

2.1. Peamine eesmärk ja visioon

Arenguplaani peamiseks eesmärgiks on suurendada Tartu linna noorte teadlikkust noortevolikogu tegevusest ning kasvatada järgmisteks noortevolikogu valimisteks kandideerijate arvu.

Arenguplaani eesmärkide täideviimist kontrollivad mõõdikud. Peamine mõõdik, mis mõõdab esimest ja teist eesmärki, on küsitlus noorte seas, mis viidi läbi 2026. aasta sügisel.

Arenguplaani visioon: Tartu linna noortevolikogu on Tartu noorte seas tuntud, usaldusväärne ja ligipääsetav osalusvõimalus, kuhu soovivad kandideerida paljud noored.

2.2. Eesmärk 1 – *Teadlikkus*

Eesmärk: Rohkem noori teab noortevolikogust ja noortevolikogu jõuab rohkemate noorteni.

Mõõdikud: koolide külastused; ürituste arv ja üritustel osalemine ning noortega rääkimine; sotsiaalmeedia jälgitavus, kaasatavus, vaadatavus ja aktiivsus; küsitlus

2.3. Eesmärk 2 – *Usaldus ja mõju*

Eesmärk: Noored usuvad, et noortevolikogu päriselt esindab nende huve ja suudab midagi muuta.

Mõõdikud: sotsiaalmeedia jälgitavus, kaasatavus, vaadatavus ja aktiivsus; küsitlus

2.4. Eesmärk 3 – *Kandideerijate arv*

Eesmärk: Rohkem noori kandideerib noortevolikogu valimistel 2027. aastal VII koosseisu.

Mõõdikud: kandideerijate arv

2.5. Mõõdikute sihttasemed

Tabel 1. Arengukava mõõdikute sihttasemed

Mõõdik	Sihttase
koolide külastused	igas gümnaasiumis ja 5 suuremas põhikoolis käimine
ürituste arv	1 sündmus/üritusel osalemine iga 2 kuu tagant
sotsiaalmeedia (IG, FB, TT) jälgitavus	850, 550, 400
sotsiaalmeedia kaasatavus (kogusumma)	5000, 1500, 2000
sotsiaalmeedia vaadatavus (kogusumma)	150 tuh, 70 tuh, 55 tuh
sotsiaalmeedia aktiivsus	1 postitus nädalas + kajastus igast istungist
kandideerijate arv järgmistel valimistel	2 inimest ühe koha peale

II UURING

3. Uuringu eesmärk ja uurimisküsimused

Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja noorte teadlikkus noortevolikogust, hinnata usaldust ja arusaama noortevolikogu mõjust ning uurida osalemis- ja kandideerimisvalmidust.

Uurimisküsimused

1. Kui teadlikud on Tartu noored TLNVst ja selle tegevusest?
2. Kuidas hindavad Tartu noored noortevolikogu usaldusväärsust, mõju ja võimet noorte huve esindada?
3. Kui valmis on noored noortevolikogu tegevuses osalema ja 2027. aastal kandideerima?
4. Millised tegurid suurendavad või vähendavad kandideerimisvalmidust?
5. Milliste kanalite kaudu soovivad noored noortevolikogu kohta infot saada?

4. Metoodika

Sihtrühm: 14–20-aastased Tartus elavad või õppivad noored

Uuringu läbiviimise aeg: 17.–30. september 2026

Küsimustiku levitamine: info igasse Tartu üldhariduskooli, kutsekooli ja kõrgkooli

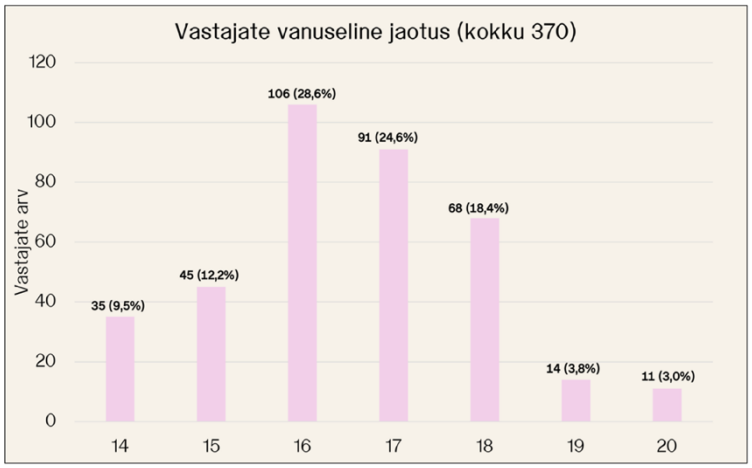
Vastuste arv: 370

Andmete analüüs: küsimustikku analüüsis noortevolikogu juhatus

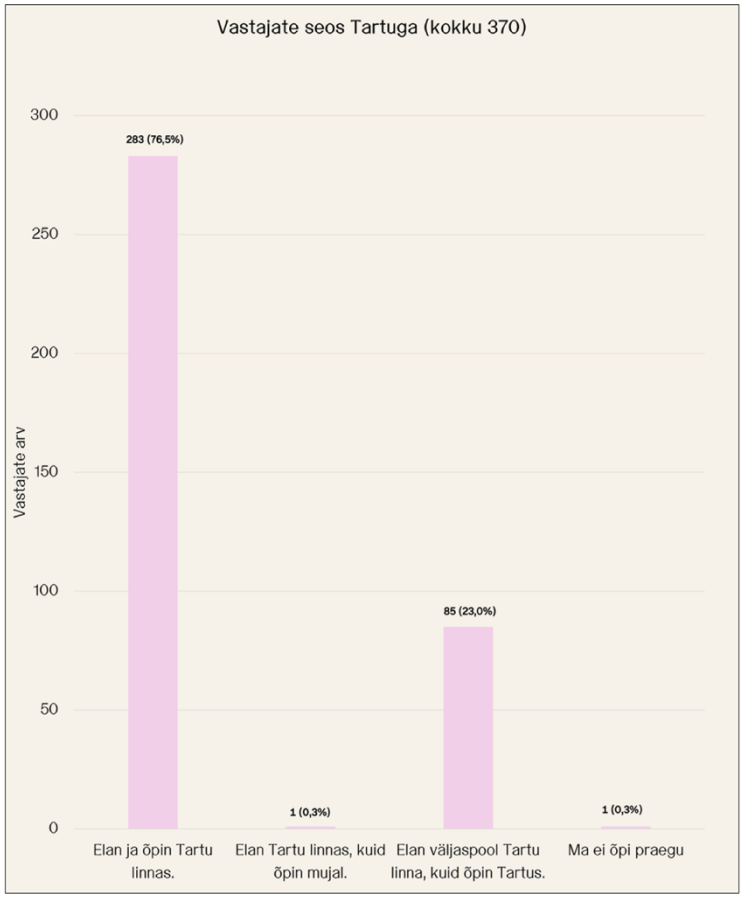
Küsitluse anonüümsus: jah

Uuringu piirangud: tegemist ei ole juhuvalimiga, mõned vanuserühmad ja koolid võivad olla üle- või alaesindatud → kõiki protsente ei saa võtta kui täpset pilti kõigist Tartu noortest

III TEADLIKKUS, USALDUS, OSALEMINE

Joonis 1. Uuringu vastajate vanuseline jaotus

Joonis 2. Uuringu vastajate seos Tartuga

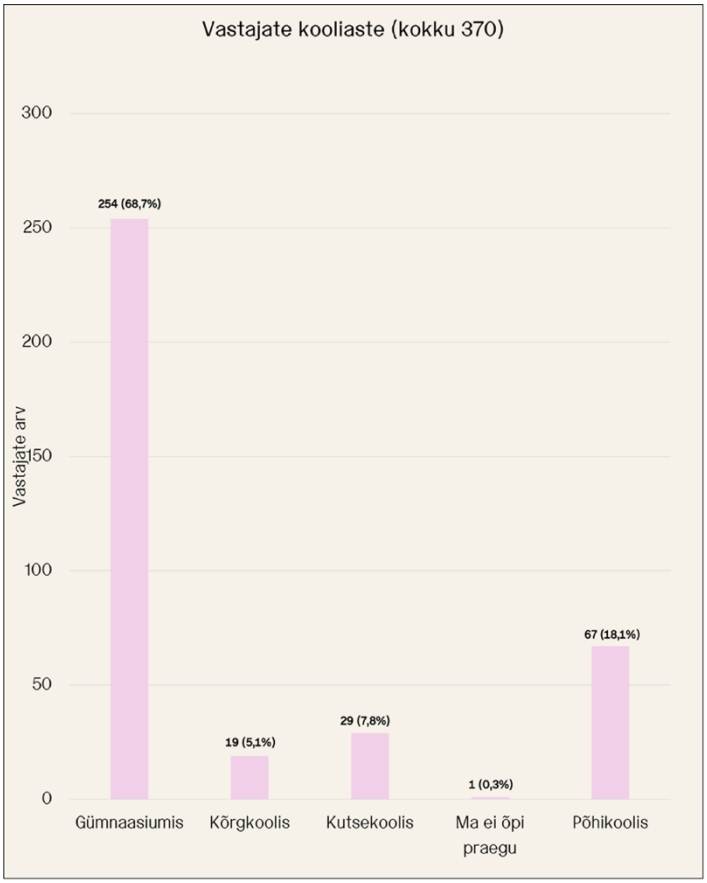
5. Vastajate profiil

5.1. Uuringu vastajate vanuseline jaotus

Vastajate vanuselisest jaotusest tuleb välja, et küsitlusele vastanud olid peamiselt 16–18-aastased noored. Kuigi noortevolikogu esindab kõiki 14–20-aastaseid Tartus õppivaid või elavaid noori, oli vaid 6,8% vastanutest 19–20-aastased. Selle üheks võimalikuks põhjuseks võib olla see, et osa selle vanuserühma noortest on juba gümnaasiumi või kutsekooli lõpetanud ning küsitluse levitamisel ei pruukinud info nendeni sama hästi jõuda. Seega on uuringu valim tugevalt koondunud 16–18-aastaste noorte hulka, mida tuleb tulemuste tõlgendamisel arvesse võtta, sest vanemate, 19–20-aastaste noorte arvamused on valimis märksa vähem esindatud.

5.2. Uuringu vastajate seos Tartuga

Vastajate seosest Tartuga ilmneb, et valdav enamik ehk 76,5% vastanutest elab ja õpib Tartu linnas. Samas elab 23,0% vastajatest väljaspool Tartu linna, kuid õpib Tartus. See näitab, et uuring jõudis lisaks Tartu linnas elavatele noortele ka arvestatava hulga noorteni, kes on Tartuga seotud õppimise kaudu. Seetõttu kajastab valim mõlemat uuringu sihtrühma kuuluvat gruppi. Väga väikese osa moodustasid vastajad, kes elavad Tartus, kuid õpivad mujal, või kes parasjagu ei õpi.

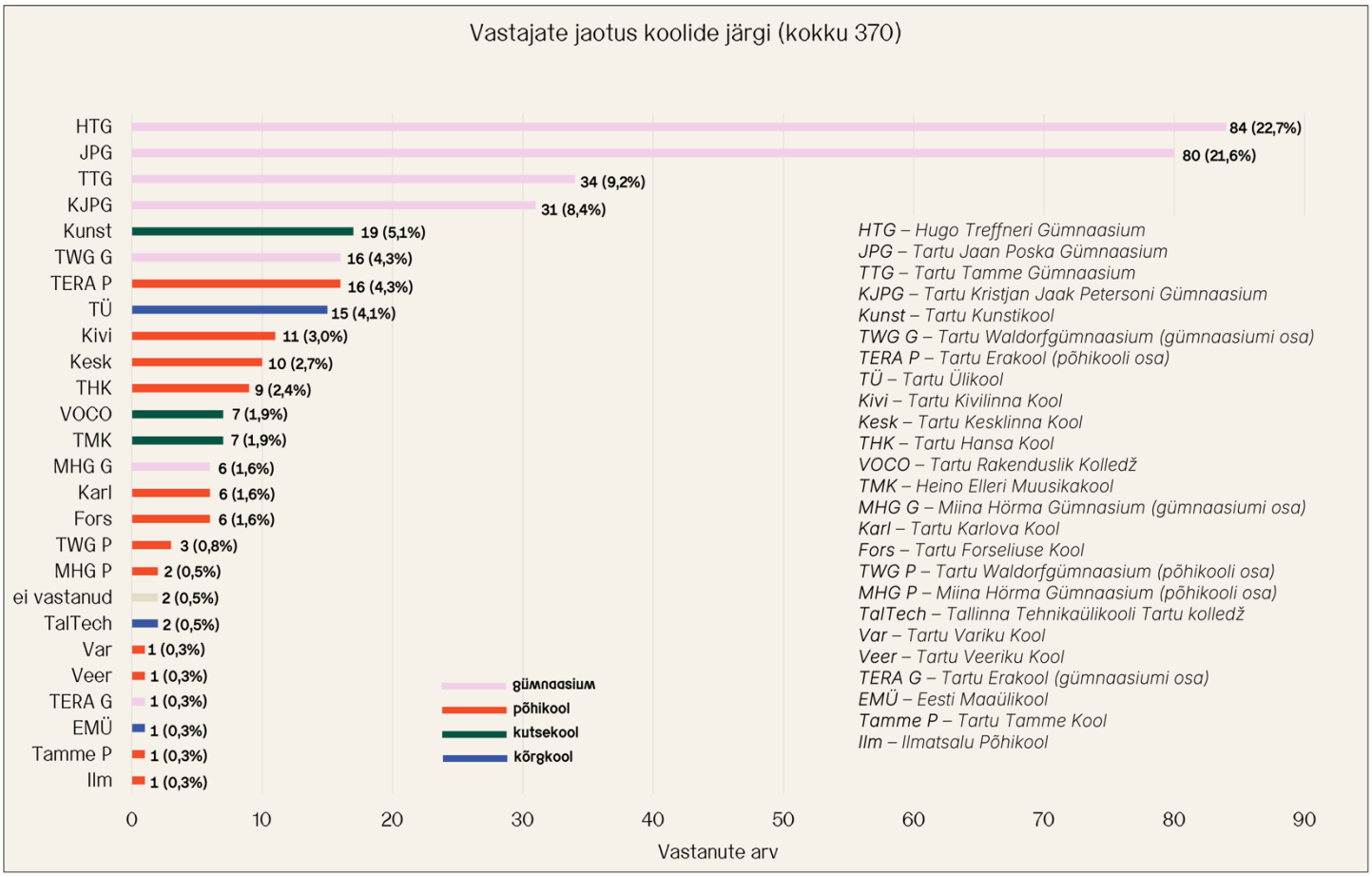
Joonis 3. Uuringu vastajate kooliaste

5.3. Uuringu vastajate kooliaste

Vastajate kooliastmelisest jaotusest selgub, et valdav enamik ehk 68,6% vastanutest õpib gümnaasiumis. Põhikooliõpilased moodustasid 18,1%, kutsekooliõpilased 7,8% ja kõrgkoolis õppivad noored 5,1% vastajatest. Valim on tugevalt koondunud gümnaasiumiõpilaste hulka ning see on kooskõlas ka vanuselise jaotusega, kus domineerisid 16–18-aastased. Samas tuleb tulemuste tõlgendamisel arvestada, et põhikooli-, kutsekooli- ja kõrgkooliõpilaste arvamused on valimis vähem esindatud.

5.4. Uuringu vastajate jaotus koolide järgi

Vastajaid oli paljudest erinevatest Tartu koolidest, kuid nende jaotus koolide vahel oli ebaühtlane. Kõige rohkem vastajaid õppis Hugo Treffneri Gümnaasiumis (22,7%) ja Tartu Jaan Poska Gümnaasiumis (21,6%), mis moodustasid kokku 44,3% kõigist

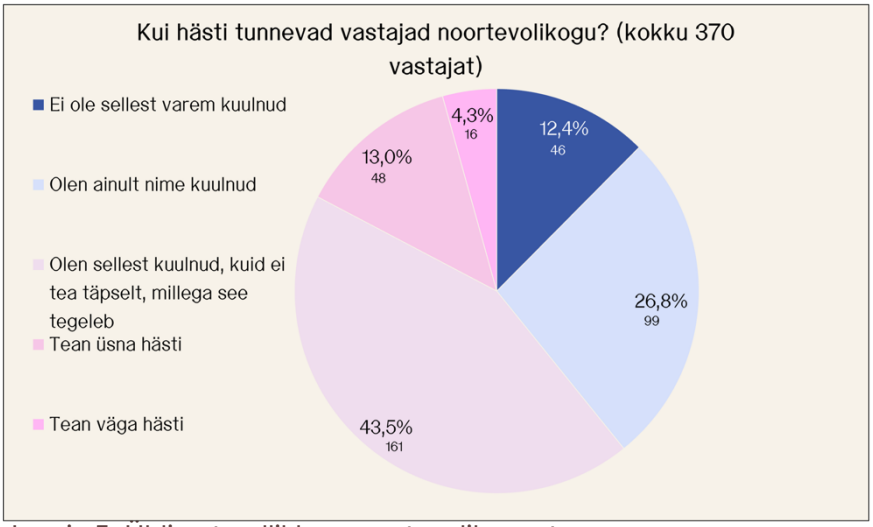

Joonis 4. Uuringu vastajate jaotus koolide järgi

vastanutest. Järgmised suuremad rühmad olid Tartu Tamme Gümnaasiumi (9,2%) ja Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasiumi (8,4%) õpilased. Seetõttu tuleb tulemuste tõlgendamisel arvestada, et Hugo Treffneri Gümnaasiumi ja Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi

õpilaste arvamused mõjutavad kogu valimi tulemusi suuremal määral kui väiksema vastajate arvuga koolide õpilaste arvamused.

6. Teadlikkus noortevolikogust

Joonis 5. Üldine teadlikkus noortevolikogust

Tabel 2. Teadlikkus noortevolikogust kooliastmeti

Ei ole sellest varem kuulnud	**46**	**12,4%**
Gümnaasiumis	25	54,35%
Kõrgkoolis	3	6,52%
Kutsekoolis	4	8,70%
Põhikoolis	14	30,43%
Olen ainult nime kuulnud	**99**	**26,8%**
Gümnaasiumis	63	63,64%
Kõrgkoolis	2	2,02%
Kutsekoolis	8	8,08%
Põhikoolis	26	26,26%
Olen sellest kuulnud, kuid ei tea täpselt, millega see tegeleb	**161**	**43,5%**
Gümnaasiumis	119	73,91%
Kõrgkoolis	6	3,73%
Kutsekoolis	14	8,70%
Ma ei õpi praegu	1	0,62%
Põhikoolis	21	13,04%
Tean üsna hästi	**48**	**13,0%**
Gümnaasiumis	40	83,33%
Kõrgkoolis	5	10,42%
Kutsekoolis	1	2,08%
Põhikoolis	2	4,17%
Tean väga hästi	**16**	**4,3%**
Gümnaasiumis	7	43,75%
Kõrgkoolis	3	18,75%
Kutsekoolis	2	12,50%
Põhikoolis	4	25,00%

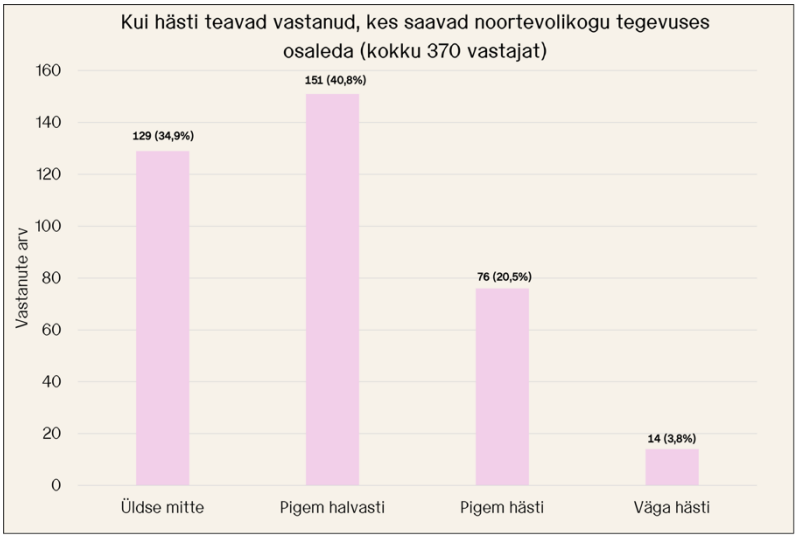
6.1. Üldine teadlikkus noortevolikogust

Vastajad teadsid noortevolikogu kohta, selle olemasolu teadis 87,6% vastanutest. Tuleb märkida, et vaid 17,3% vastanutest hindas, et teab üsna või väga hästi, mis on noortevolikogu, ja 12,4% vastanutest ei olnud sellest varem kuulnud.

Kooliastmete lõikes ilmnevad teadlikkuses erinevused. Gümnaasiumiõpilastest teab noortevolikogu üsna või väga hästi 18,5%, põhikooliõpilastest 9,0% ja kutsekooliõpilastest 10,3%. Kõrgkoolis õppivate vastajate seas oli vastav osakaal kõige suurem, 42,1%, kuid selle rühma puhul tuleb arvestada väikese vastajate arvuga. Noortevolikogust ei olnud üldse kuulnud 20,9% põhikooliõpilastest, 15,8% kõrgkooliõpilastest, 13,8% kutsekooliõpilastest ja 9,8% gümnaasiumiõpilastest.

6.2. Teadlikkus noortevolikogu tegevusest ja selles osalemisest

Vastajate teadlikkus sellest, kes saavad Tartu linna noortevolikogu tegevuses osaleda, oli pigem madal. Kokku 75,7% vastanutest hindas oma teadlikkust kas „üldse mitte" (34,9%) või „pigem halvasti" (40,8%). Pigem hästi teadis osalemisvõimalusi 20,5% ning väga hästi vaid 3,8% vastanutest. Võrreldes üldise teadlikkusega noortevolikogust on erinevus märgatav, sest 87,6% vastanutest oli noortevolikogust vähemalt kuulnud. See näitab, et kuigi

Joonis 6. Teadlikkus noortevolikogu tegevuses osalejate kohta

noortevolikogu nimi on suurele osale vastajatest tuttav, ei tähenda üldine tuntus veel head teadlikkust sellest, kuidas noortevolikogu tegevuses osaleda.

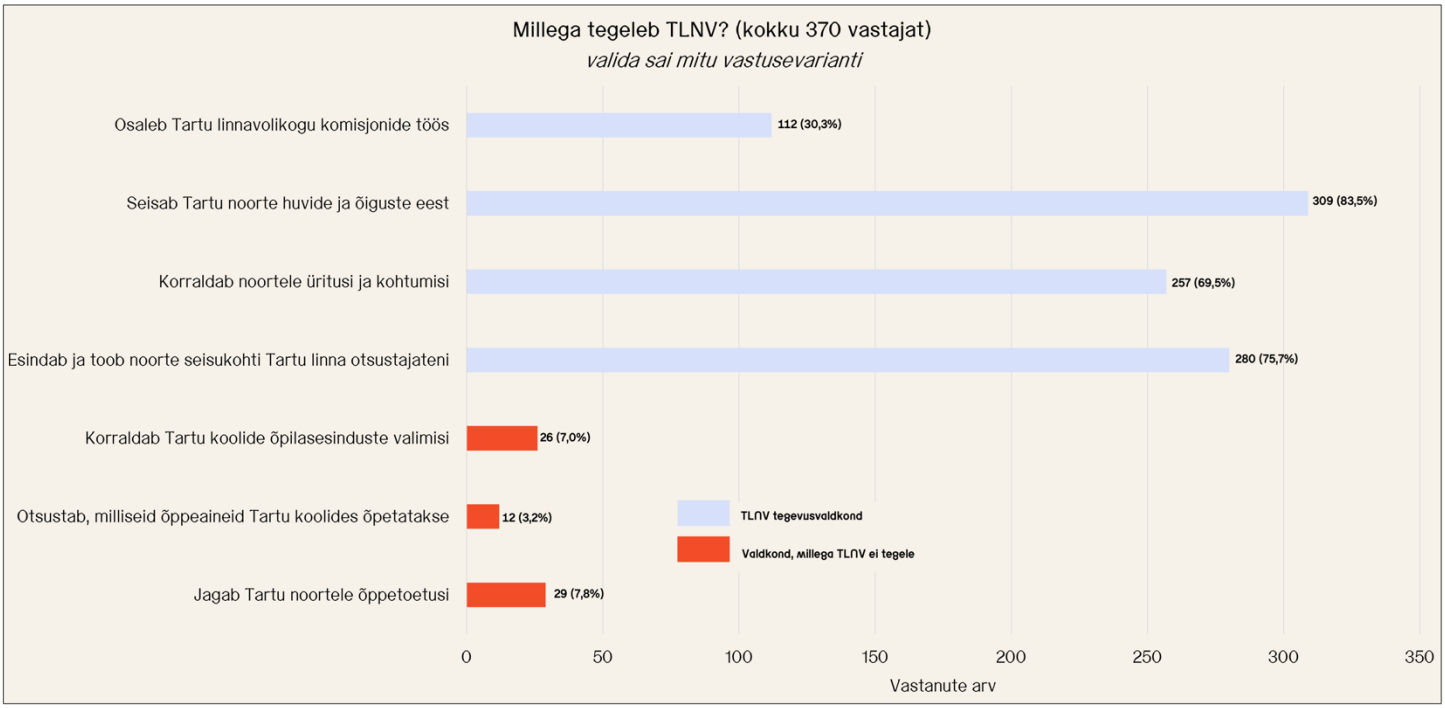
Vastajate teadlikkus Tartu linna noortevolikogu tegevusest oli pigem madal. 22,4% vastanutest ei teadnud üldse, millega noortevolikogu tegeleb, ning 42,4% oli noortevolikogust küll kuulnud, kuid ei teadnud selle tegevustest. Seega puudus 64,8%-l vastanutest täpsem ülevaade noortevolikogu tegevusest. Mõnda noorte-

Joonis 7. Teadlikkus noortevolikogu tegevustest

volikogu tegevust teadis 24,6% vastanutest, pigem hästi tundis tegevust 7,0% ning väga hästi 3,5%. See näitab, et kuigi noortevolikogu olemasolu on paljudele vastajatele tuttav, on nende sisuline teadlikkus noortevolikogu tegevusest märksa nõrgem. Seetõttu ei pruugi noortevolikogu üldine tuntus tähendada, et noored mõistavad hästi selle rolli ja tegevusi.

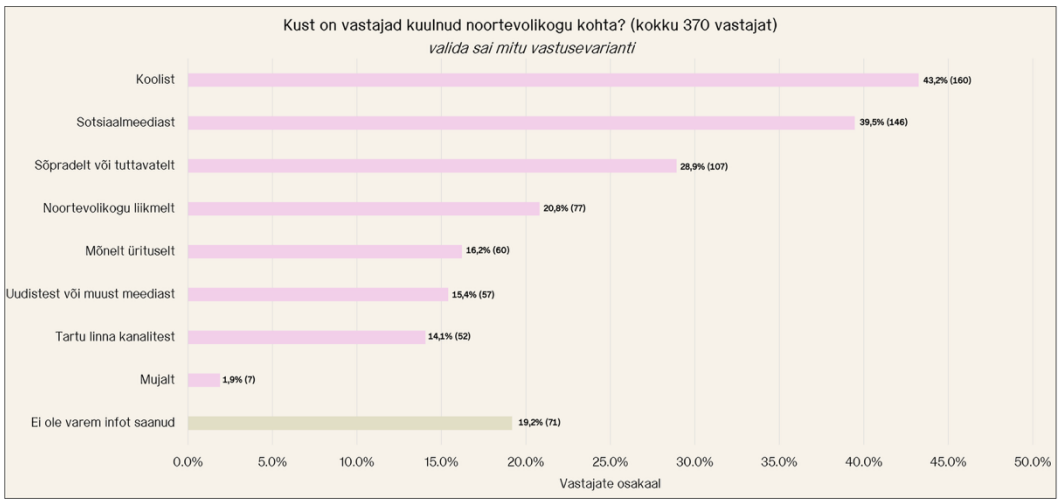
Vastajate teadmised noortevolikogu tegevustest olid konkreetsete tegevuste äratundmisel üsna head. Kõige enam seostati noortevolikogu Tartu noorte huvide ja õiguste eest seismisega, mille märkis 83,5% vastanutest. Samuti teadis 75,7% vastajatest, et noortevolikogu esindab ja toob noorte seisukohti Tartu linna otsustajateni, ning 69,5% seostas noortevolikogu noortele ürituste ja kohtumiste korraldamisega. Märksa vähem ehk 30,3%

Joonis 8. Teadlikkus noortevolikogu tegevusvaldkondadest

vastanutest teadis, et noortevolikogu osaleb Tartu linnavolikogu komisjonide töös. Tegevusi, millega noortevolikogu tegelikult ei tegele, valiti suhteliselt harva: õppetoetuste jagamist märkis 7,8%, Tartu koolide õpilasesinduste valimiste korraldamist 7,0% ning koolides õpetatavate õppeainete üle otsustamist 3,2% vastanutest. Tulemused näitavad, et kuigi vastajad hindasid eelmises küsimuses oma teadmisi noortevolikogu tegevusest pigem tagasihoidlikult, oskas suur osa neist noortevolikogu peamised rollid siiski õigesti ära tunda. Samas on noortevolikogu konkreetsem institutsionaalne tegevus, näiteks osalemine linnavolikogu komisjonides, märksa vähem tuntud. Seetõttu võiks noortevolikogu kommunikatsioonis rohkem tutvustada just neid vähem nähtavaid töövorme ning tuua konkreetseid näiteid sellest, kuidas noorte seisukohti linna otsustusprotsessides esindatakse.

6.3. Infoallikad noortevolikogu kohta

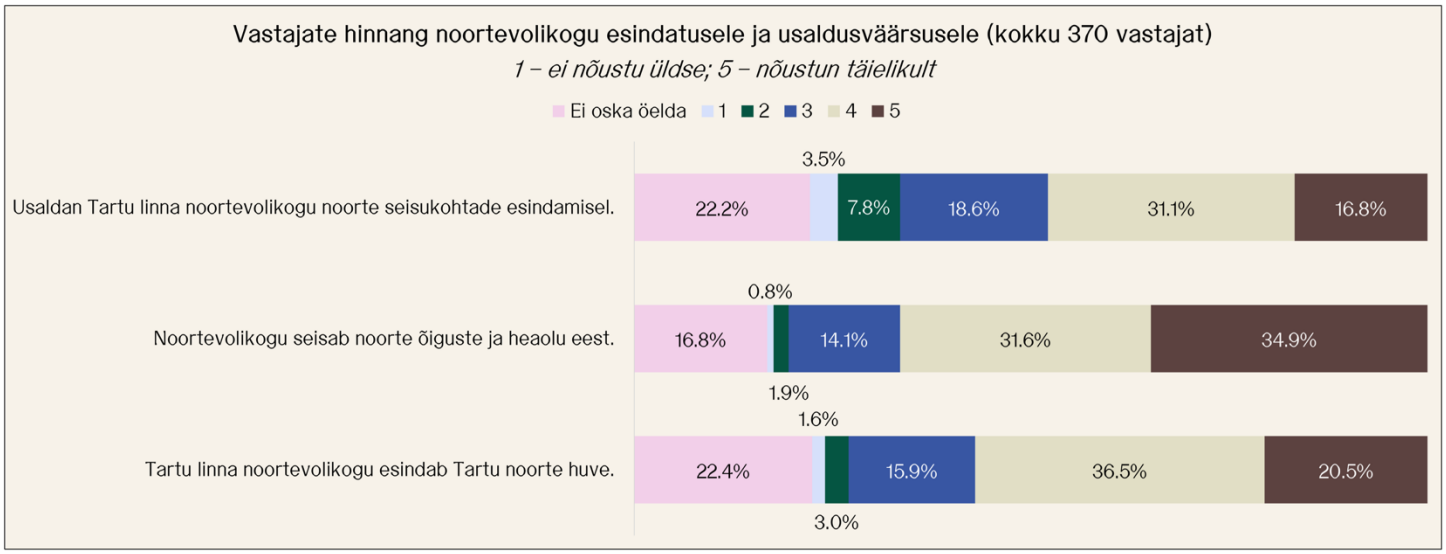
Joonis 9. Infoallikad, kust vastajad on kuulnud noortevolikogu kohta

Vastajate peamised infoallikad Tartu linna noortevolikogu kohta olid kool ja sotsiaalmeedia. Koolist oli noortevolikogu kohta infot saanud 43,2% ning sotsiaalmeediast 39,5% vastanutest. Sõpradelt või tuttavatelt oli infot saanud 28,9% ning noortevolikogu liikmelt 20,8% vastanutest. Väiksema osakaaluga olid üritused (16,2%), uudised või muu meedia (15,4%) ning Tartu linna kanalid (14,1%). Samas märkis 19,2% vastanutest, et nad ei olnud noortevolikogu kohta varem üldse infot saanud. Kuna vastajad said valida mitu vastusevarianti, ei moodusta protsendid kokku 100%.

Tulemused näitavad, et noortevolikogu jõuab noorteni eelkõige koolide ja sotsiaalmeedia kaudu, mistõttu on need olulised kanalid ka edasises kommunikatsioonis. Samas näitab ligi viiendiku vastajate varasem infopuudus, et noortevolikogu kommunikatsioon ei jõua veel kõigi noorteni. Seetõttu võiks lisaks koolidele ja sotsiaalmeediale suurendada noortevolikogu enda liikmete, Tartu linna kanalite ja ürituste kaudu toimuvat teavitust, et info jõuaks mitmekesisemate noorterühmadeni.

7. Usaldus, esindatus ja mõju

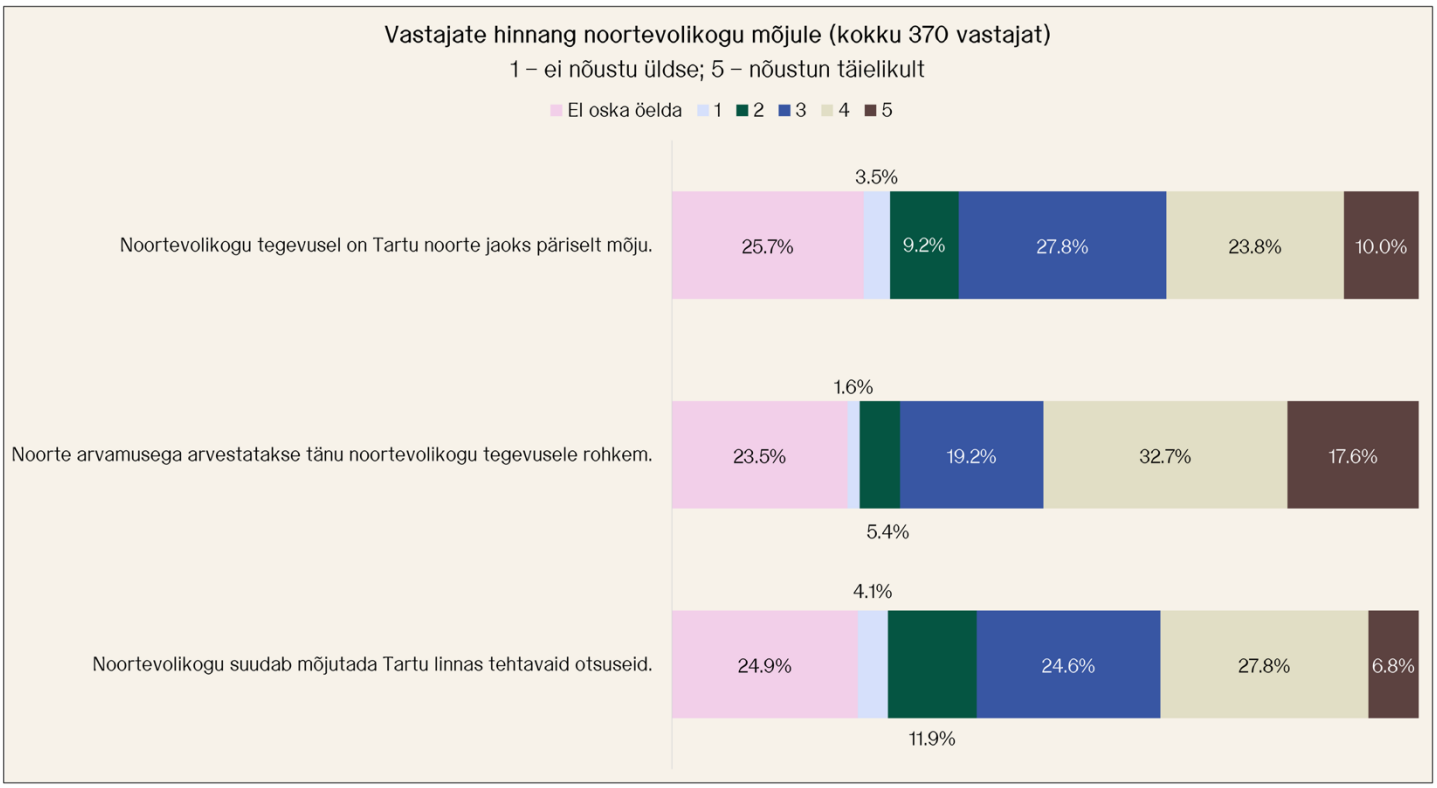
7.1. Esindatus ja usaldus

Joonis 10. Vastajate hinnang noortevolikogu esindatusele ja usaldusväärsusele

Vastajate hinnang noortevolikogu esindatusele ja usaldusväärsusele oli üldiselt pigem positiivne. Kõige tugevamalt nõustuti väitega, et noortevolikogu seisab noorte õiguste ja heaolu eest: hinnangu 4 või 5 andis kokku 66,5% vastanutest. Väitega, et noortevolikogu esindab Tartu noorte huve, nõustus pigem või täielikult 57,0% vastanutest. Kõige tagasihoidlikum oli hinnang noortevolikogu usaldusväärsusele noorte seisukohtade esindamisel, kus hinnangu 4 või 5 andis 47,9% vastanutest ning 11,3% väljendas pigem või tugevat mittenõustumist. Samuti valis ligikaudu viiendik vastajatest noorte huvide esindamise ja usaldusväärsuse puhul vastuse „ei oska öelda“. Tulemused näitavad, et noortevolikogu rolli noorte huvide ja õiguste eest seisjana hinnatakse pigem positiivselt, kuid usaldus selle vastu, kui hästi noortevolikogu noorte seisukohti tegelikult esindab, on mõnevõrra nõrgem. Suur „ei oska öelda“ vastuste osakaal viitab ka sellele, et märkimisväärsel osal noortest ei ole noortevolikogu tegevusest veel piisavalt kogemust või infot, et selle esindusvõimet kindlalt hinnata.

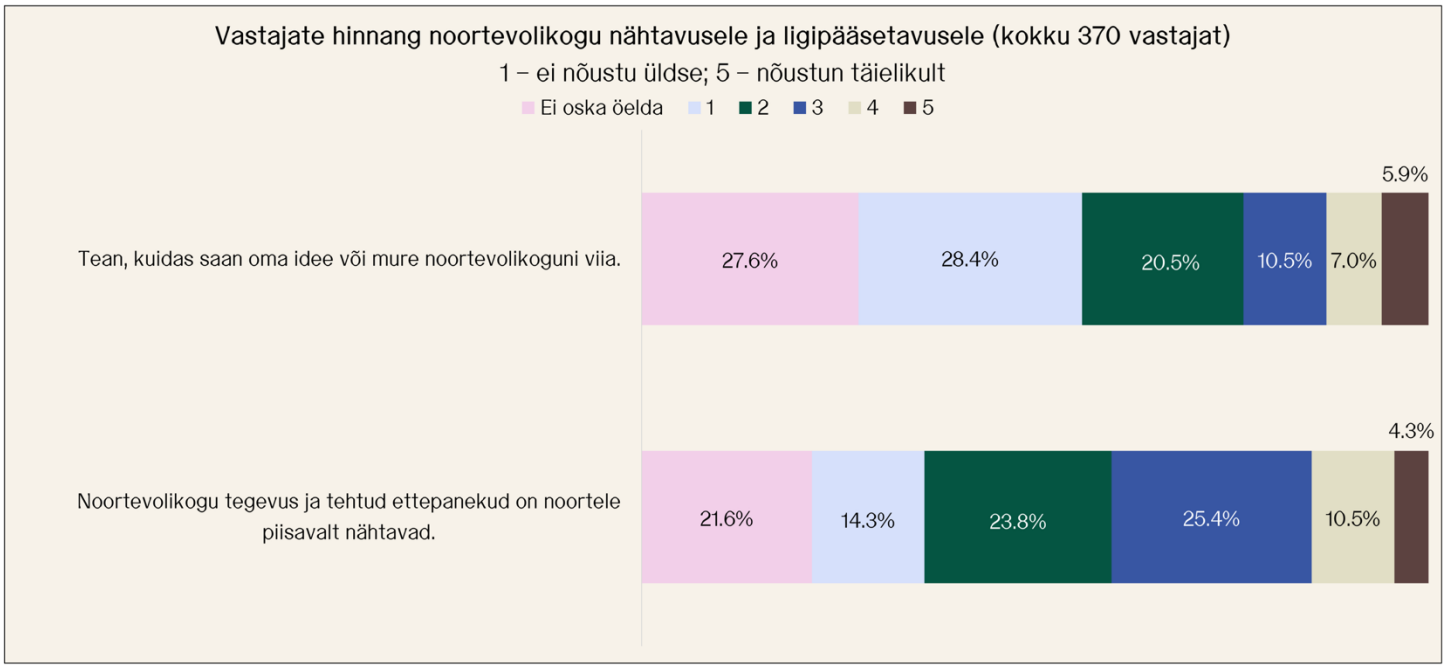
7.2. Mõju

Joonis 11. Vastajate hinnang noortevolikogu mõjule

Vastajate hinnang noortevolikogu mõjule oli pigem mõõdukas ning tulemused näitavad märkimisväärset ebakindlust selle suhtes, kui suur on noortevolikogu tegelik mõju. Kõige positiivsemalt hinnati väidet, et noorte arvamusega arvestatakse tänu noortevolikogu tegevusele rohkem: hinnangu 4 või 5 andis kokku 50,3% vastanutest. Väitega, et noortevolikogu suudab mõjutada Tartu linnas tehtavaid otsuseid, nõustus pigem või täielikult 34,6% ning väitega, et noortevolikogu tegevusel on Tartu noorte jaoks päriselt mõju, 33,8% vastanutest. Kõigi kolme väite puhul valis ligikaudu veerand vastajatest vastuse „ei oska öelda“ ning märkimisväärne osa ka keskmise hinnangu 3. See näitab, et kuigi osa noori peab noortevolikogu tegevust mõjusaks, ei ole selle konkreetne mõju suurele osale vastajatest piisavalt selge. Võrreldes varasema hinnanguga noorte huvide ja õiguste esindamisele on usk noortevolikogu tegelikku võimesse otsuseid mõjutada nõrgem. Seetõttu võiks noortevolikogu kommunikatsioonis rohkem esile tuua konkreetseid näiteid tehtud ettepanekutest, saavutatud muudatustest ja olukordadest, kus noorte seisukohad on noortevolikogu tegevuse kaudu linna otsustesse jõudnud.

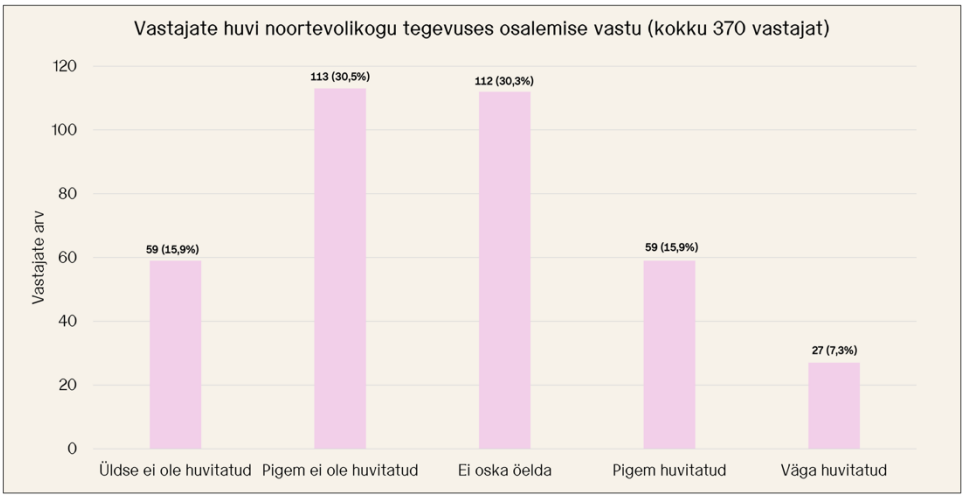
7.3. Nähtavus ja ligipääsetavus

Joonis 12. Vastajate hinnang noortevolikogu nähtavusele ja ligipääsetavusele

Vastajate hinnang noortevolikogu nähtavusele ja ligipääsetavusele oli pigem madal. Väitega, et noortevolikogu tegevus ja tehtud ettepanekud on noortele piisavalt nähtavad, nõustus pigem või täielikult vaid 14,8% vastanutest, samas kui 38,1% pigem või üldse ei nõustunud. Veel nõrgem oli teadlikkus sellest, kuidas oma idee või mure noortevolikoguni viia: hinnangu 4 või 5 andis kokku 12,9% vastanutest, kuid 48,9% valis hinnangu 1 või 2. Lisaks valis selle väite puhul 27,6% vastanutest vastuse „ei oska öelda“. Tulemused näitavad, et noortevolikogu tegevus ei ole suure osa noorte jaoks piisavalt nähtav ning eriti ebaselge on see, kuidas noored ise noortevolikoguga ühendust võtta või oma ettepanekuid esitada saavad. Seetõttu võiks noortevolikogu kommunikatsioonis lisaks oma tegevuste kajastamisele selgemalt ja regulaarsemalt tutvustada ka konkreetseid võimalusi, mille kaudu noored saavad oma ideede, murede ja ettepanekutega noortevolikogu poole pöörduda.

8. Osalemisvalmidus

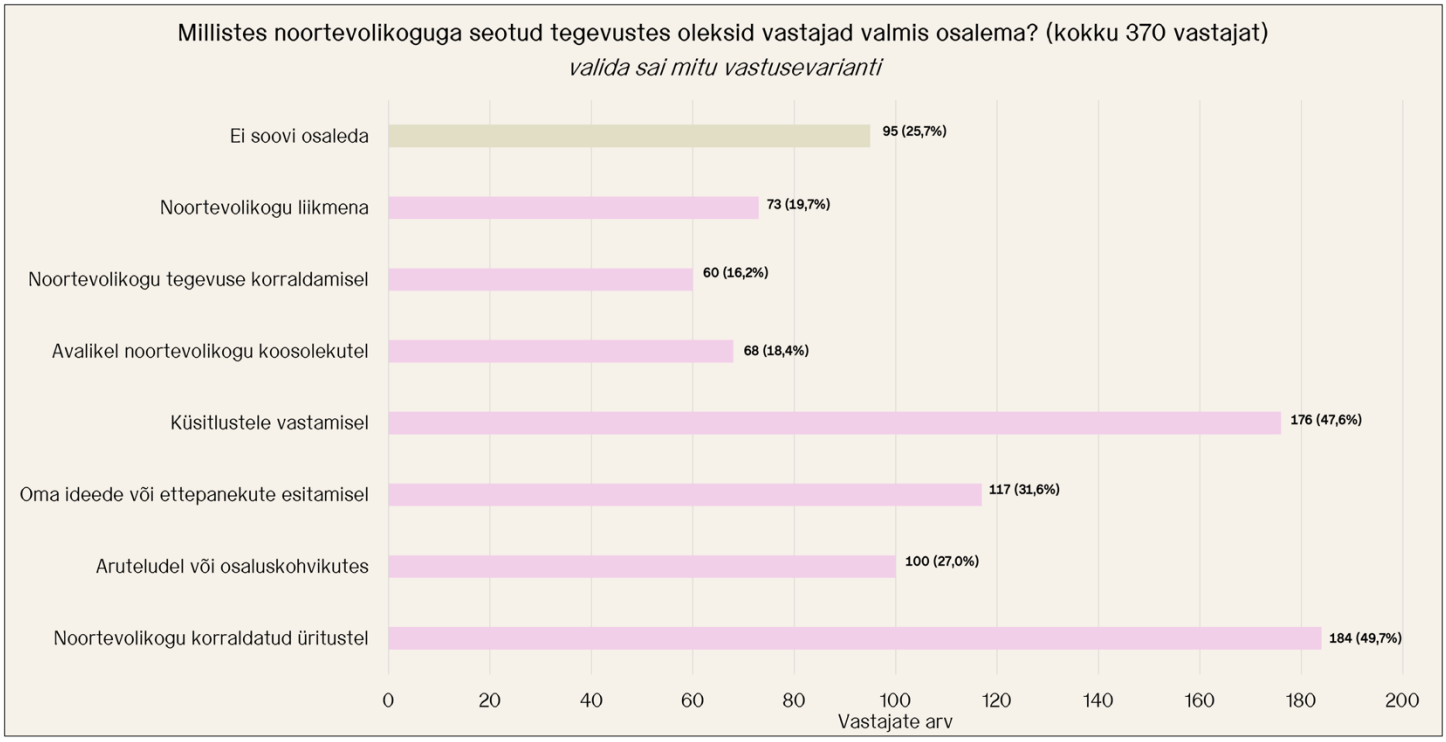
Joonis 13. Vastajate huvi noortevolikogu tegevuses osalemise vastu

8.1. Huvi noortevolikogu tegevuses osalemise vastu

Vastajate huvi Tartu linna noortevolikogu tegevuses osalemise vastu oli pigem tagasihoidlik. Kokku 46,4% vastanutest märkis, et nad pigem või üldse ei ole noortevolikogu tegevuses osalemisest huvitatud. Pigem või väga huvitatud oli seevastu 23,2% vastanutest. Märkimisväärne oli ka nende osakaal, kes ei osanud oma huvi hinnata – vastuse „ei oska öelda“ valis 30,3% vastanutest. Tulemused näitavad, et hetkel on aktiivsest osalemisest huvitatud vähem kui veerand vastajatest, kuid samas ei ole ligi

kolmandik noortest oma seisukohta veel kujundanud. See võib viidata sellele, et osalemisvõimaluste selgem tutvustamine ja konkreetsete tegevuste nähtavamaks tegemine võiks aidata osal noortel paremini hinnata, kas ja kuidas nad sooviksid noortevolikogu tegevuses kaasa lüüa.

8.2. Millistes noortevolikoguga seotud tegevustes oleksid noored valmis osalema?

Joonis 14. Noortevolikoguga seotud tegevused, milles vastajad oleksid valmis osalema

Vastajate valmisolek erinevates noortevolikoguga seotud tegevustes osaleda varieerus märgatavalt. Kõige enam oldi valmis osalema noortevolikogu korraldatud üritustel, mille valis 49,7% vastanutest, ning vastama küsitlustele, mida märkis 47,6%. Oma ideede või ettepanekute esitamisest oleks huvitatud 31,6% ning aruteludel või osaluskohvikutes osalemisest 27,0% vastanutest. Aktiivsemat ja püsivamat osalust eeldavad tegevused olid vähem populaarsed: noortevolikogu liikmena oleks valmis osalema 19,7%, avalikel koosolekutel 18,4% ning noortevolikogu tegevuse korraldamisel 16,2% vastanutest. Samas märkis 25,7%, et ei soovi noortevolikogu tegevuses osaleda. Tulemused viitavad sellele, et noored eelistavad pigem lihtsamini ligipääsetavaid ja väiksema ajalise kohustusega osalemisviise, samas kui suuremat vastutust ja pikemaajalist pühendumist nõudvate tegevuste vastu on huvi väiksem. Seetõttu võiks noortevolikogu noorte kaasamisel pakkuda esmalt madalama osaluslävendiga võimalusi, mis võivad aidata suurendada huvi ka aktiivsema osalemise vastu.

IV 2027. AASTA NOORTEVOLIKOGU VALIMISED

9. Kandideerimisvalmidus

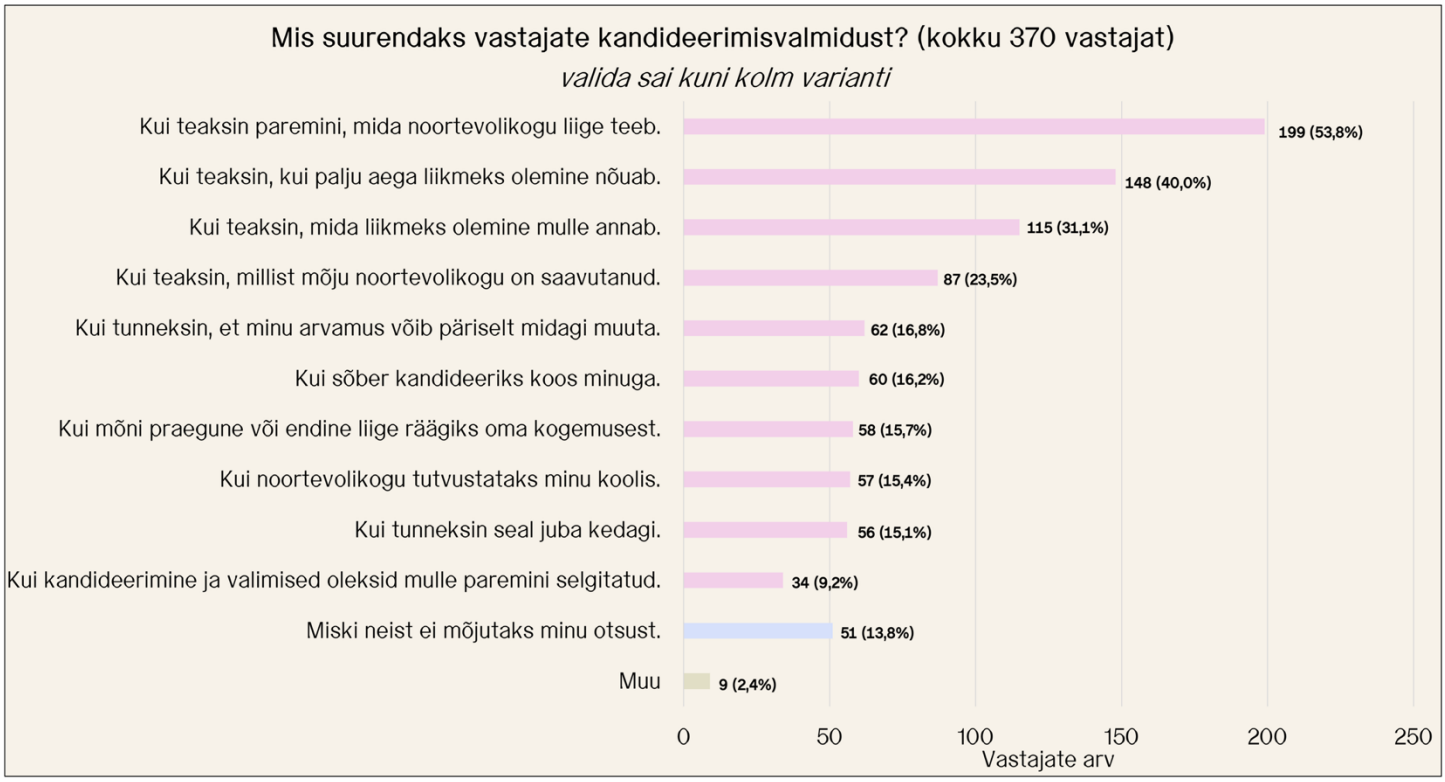

Joonis 15. Vastajate valmisolek kandideerida 2027. aasta noortevolikogu valimistel

Vastajate valmisolek kandideerida 2027. aasta Tartu linna noortevolikogu valimistel oli pigem madal. Kõige sagedamini valiti hinnang 0 ehk „kindlasti ei kandideeriks“, mille märkis 24,6% vastanutest. Hinnangu 0–3 andis kokku 63,5% vastajatest, samas kui kõrge kandideerimisvalmiduse ehk hinnangu 7–10 märkis vaid 13,0%. Vastuste keskmine oli 3,0 punkti kümnest. Tulemused näitavad, et praegusel hetkel on suure osa vastajate valmisolek 2027. aasta valimistel kandideerida üsna madal. See on noortevolikogu jaoks oluline tulemus, sest arenguplaanis on üheks eesmärgiks suurendada järgmiste valimiste kandidaatide arvu. Seetõttu on oluline uurida, millised tegurid võiksid noorte kandideerimisvalmidust suurendada ning millised takistused neid kandideerimisest eemale hoiavad.

10. Mis suurendaks kandideerimisvalmidust?

Vastajate kandideerimisvalmidust suurendaks kõige enam parem teadmine sellest, mida noortevolikogu liige tegelikult teeb – selle variandi valis 53,8% vastanutest. Samuti pidas 40,0% oluliseks teadmist selle kohta, kui palju aega liikmeks olemine nõuab, ning 31,1% soovis paremini teada, mida noortevolikogu liikmeks olemine neile annab. Noortevolikogu senise mõju parem tundmine suurendaks kandideerimisvalmidust 23,5% vastanutest. Väiksema osakaaluga olid tunne, et enda arvamus võib päriselt midagi muuta (16,8%), koos sõbraga

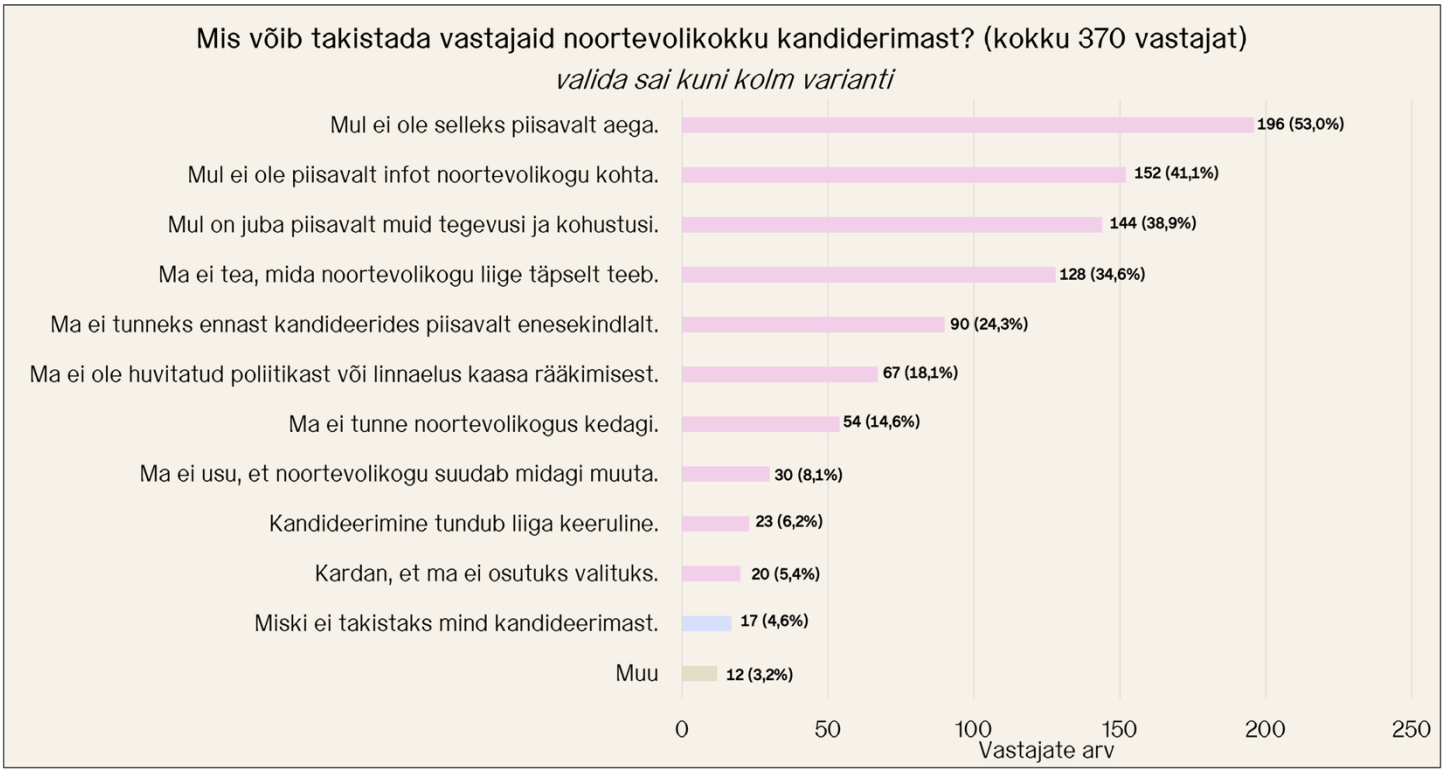
Joonis 16. Tegurid, mis suurendaksid vastajate kandideerimisvalmidust

kandideerimine (16,2%), praeguse või endise liikme kogemusloo kuulmine (15,7%), noortevolikogu tutvustamine koolis (15,4%) ning mõne noortevolikogu liikme varasem tundmine (15,1%). Kandideerimise ja valimiste parem selgitamine suurendaks kandideerimisvalmidust 9,2% vastanutest, samas kui 13,8% märkis, et ükski nimetatud teguritest nende otsust ei mõjutaks.

Tulemused näitavad, et kandideerimisvalmiduse suurendamisel on kõige olulisem anda noortele konkreetset ja praktilist infot liikme rolli, ajakulu ja liikmeks olemise võimaluste kohta. Seetõttu võiks 2027. aasta valimiste eel kommunikatsioon keskenduda just sellele, milline näeb välja noortevolikogu liikme igapäevane tegevus, kui palju aega see nõuab ning milliseid kogemusi ja võimalusi liikmeks olemine pakub. „Muu“ vastuse valis 2,4% vastanutest ning muu hulgas toodi välja, et kandideerimist võiks motiveerida noortevolikogu liikmetele tasu maksmine. See näitab, et vähemalt osa noorte jaoks võib kandideerimisotsuses rolli mängida ka liikmeks olemisega kaasneva panuse materiaalne väärtustamine.

11. Mis võib takistada vastajaid noortevolikokku kandideerimast?

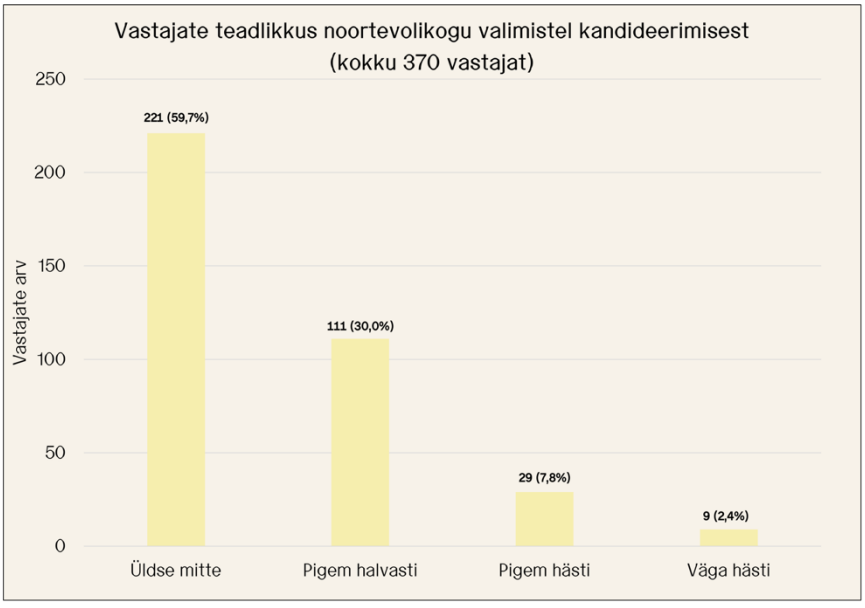
Vastajate jaoks oli kõige suurem noortevolikokku kandideerimise takistus ajapuudus, mille märkis 53,0% vastanutest. Samuti tõid paljud välja vähese info noortevolikogu kohta (41,1%), teiste tegevuste ja kohustuste rohkuse (38,9%) ning teadmatuse selle kohta, mida noortevolikogu liige täpselt teeb (34,6%). Ligi veerand vastanutest ehk 24,3% märkis takistusena vähese enesekindluse kandideerimisel. Väiksema osakaaluga takistused olid vähene huvi poliitika või linnaelus kaasa rääkimise vastu (18,1%), tuttavate puudumine noortevolikogus (14,6%) ning vähene usk noortevolikogu võimesse midagi muuta (8,1%). Kandideerimisprotsessi keerukust ja kartust mitte valituks osutuda märgiti harvem, vastavalt 6,2% ja 5,4%. Vaid 4,6% vastanutest märkis, et miski ei takistaks neid kandideerimast.

Joonis 17. Tegurid, mis võiksid takistada vastajaid noortevolikokku kandideerimast

„Muu“ variandi valis 3,2% vastanutest. Nendes vastustes toodi takistustena välja näiteks hirm oma arvamust avaldada ja sellega suhteid rikkuda, ebakindlus suuremate gruppide ees oma seisukohtade väljendamisel, ebapiisav eesti keele oskus ning asjaolu, et vastaja oleks järgmiste valimiste ajaks kandideerimiseks liiga vana. Tulemused näitavad, et kandideerimist piiravad eelkõige aja- ja infopuudus, kuid osa noorte puhul mängivad rolli ka enesekindlus, sotsiaalne surve ja keelebarjäär. See haakub eelmise küsimuse tulemustega, kus kandideerimisvalmidust suurendaks kõige enam parem teadmine liikme ülesannetest ja ajakulust. Seetõttu võiks 2027. aasta valimiste eel võimalikult selgelt tutvustada liikme rolli, tegelikku ajakulu ning seda, kuidas noortevolikogu tegevust saab ühildada kooli ja teiste kohustustega.

12. Teadlikkus kandideerimise protsessist

Joonis 18. Vastajate teadlikkus noortevolikogu valimistel kandideerimise protsessist

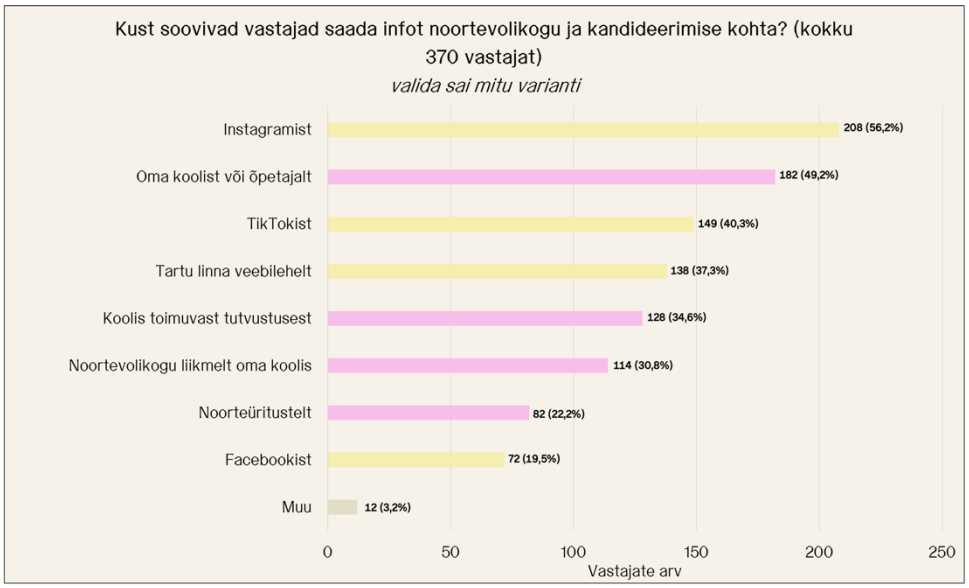
Vastajate teadlikkus Tartu linna noortevolikogu valimistel kandideerimise protsessist oli väga madal. 59,7% vastanutest märkis, et ei tea üldse, kuidas noortevolikogu valimistel kandideerida, ning 30,0% hindas oma teadmisi pigem halvaks. Seega hindas kokku 89,7% vastanutest oma teadlikkust kandideerimise protsessist väheseks. Pigem hästi teadis kandideerimise protsessi 7,8% ning väga hästi vaid 2,4% vastanutest. Tulemused näitavad, et kandideerimisprotsess on suurele osale noortest ebaselge ning seda tuleks 2027. aasta

valimiste eel senisest märksa selgemalt tutvustada. Eriti oluline oleks anda noortele lihtne ja konkreetne ülevaade sellest, kes saavad kandideerida, kuidas kandideerimine toimub, millised on tähtajad ning mida peab kandidaat tegema. See võib aidata vähendada teadmatusest tulenevat ebakindlust ja muuta kandideerimise noorte jaoks ligipääsetavamaks.

V KOMMUNIKATSIOON

13. Kust info praegu tuleb ja kust seda soovitakse?

Praegu kasutab Tartu linna noortevolikogu oma tegevuse kajastamiseks peamiselt Instagrami, TikToki ja Facebooki ning info on kättesaadav ka Tartu linna veebilehel. Sotsiaalmeedial on oluline koht ka noortevolikogu 2026/2027. õppeaasta arenguplaanis: Instagrami, Facebooki ja TikToki puhul on seatud eesmärgid jälgitavusele, kaasatusele ja vaadatavusele ning kavandatud vähemalt üks postitus nädalas ja kajastus igast istungist. Lisaks näeb arenguplaan noorteni jõudmise viisidena ette koolikülastusi, noortevolikogu liikmete enda koolides tehtavat tutvustust, lühivideoid, noorteüritustel osalemist ja muid vahetuid tegevusi. Seega on uuringu tulemusi võimalik kasutada selle hindamiseks, millistele kanalitele tasub arenguplaani elluviimisel kõige enam tähelepanu pöörata.

Joonis 19. Infoallikad, kust vastajad sooviksid saada infot noortevolikogu ja kandideerimise kohta

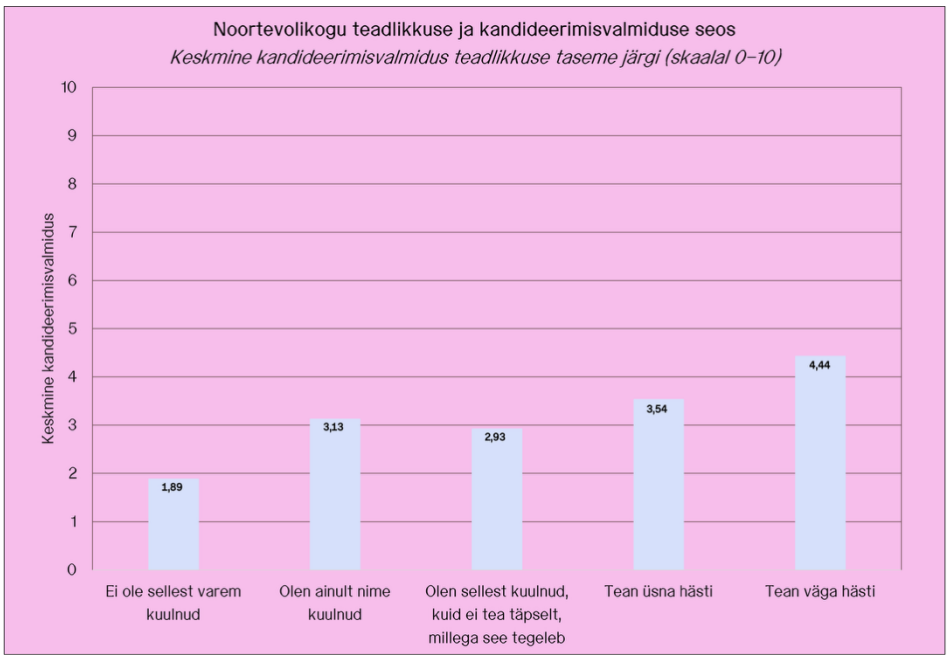
Uuringus sooviksid vastajad noortevolikogu ja kandideerimise kohta infot saada kõige enam Instagramist, mille valis 56,2% vastanutest. Oluliseks peeti ka oma kooli või õpetaja kaudu saadavat infot (49,2%) ning TikToki (40,3%). Tartu linna veebilehelt sooviks infot saada 37,3%, koolis toimuvast tutvustusest 34,6% ning noortevolikogu liikmelt oma koolis 30,8% vastanutest. Noorteüritusi eelistas infoallikana 22,2% ja Facebooki 19,5% vastanutest. Tulemused näitavad, et kõige suurem nõudlus on Instagrami ning kooliga seotud infokanalite järele, kuid arvestatav osa noortest soovib infot saada ka TikTokist ja Tartu linna veebilehelt.

Võrreldes neid tulemusi praeguste infoallikatega ilmneb, et kool ja sotsiaalmeedia on juba praegu peamised viisid, mille kaudu noored noortevolikogust kuulevad: koolist oli infot saanud 43,2% ja sotsiaalmeediast 39,5% vastanutest. Uuringu tulemused toetavad seega arenguplaanis kavandatud sotsiaalmeedia- ja koolikülastuste suunda, kuid näitavad ka võimalust neid kanaleid senisest sihipärasemalt kasutada. Eelkõige võiks suuremat rõhku panna Instagramile ja TikTokile ning koolides toimuvale vahetule tutvustustööle, sealhulgas noortevolikogu liikmete enda kogemuste jagamisele. Samal ajal tasub säilitada Tartu linna veebileht usaldusväärse ametliku infokanalina, kust oleks lihtsasti leitav põhjalikum info noortevolikogu tegevuse, osalemisvõimaluste ja kandideerimise kohta. Nii võiks kommunikatsioon ühendada noortele igapäevaselt kasutatavad sotsiaalmeediakanalid, koolikeskkonna ja ametliku veebikanali ning suurendada tõenäosust, et info jõuab erinevate noorterühmadeni.

VI ANALÜÜS

14. Seosed peamiste näitajate vahel

14.1. Seos teadlikkuse ja kandideerimisvalmiduse vahel

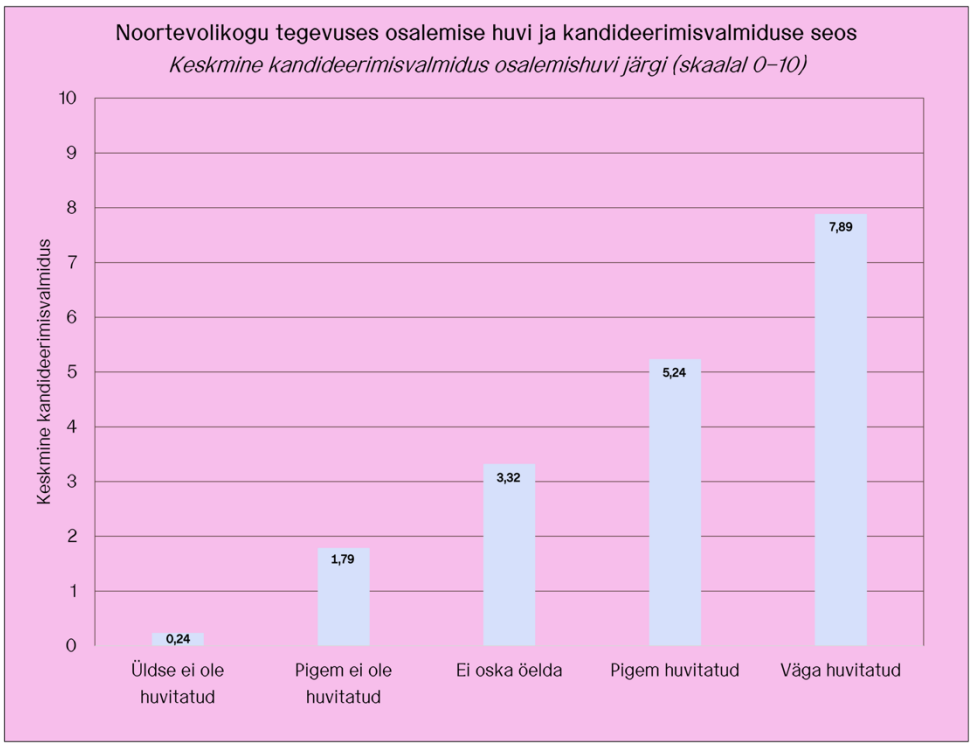
Joonis 20. Seos noortevolikogu teadlikkuse ja kandideerimisvalmiduse vahel

Analüüs näitab, et noortevolikogu tundmise ja 2027. aasta valimistel kandideerimise valmisoleku vahel esineb üldiselt positiivne seos. Kõige madalam oli keskmine kandideerimisvalmidus nende vastajate seas, kes ei olnud noortevolikogust varem kuulnud – keskmiselt 1,89 punkti skaalal 0–10. Noortevolikogust ainult nime kuulnud vastajate keskmine oli 3,13 ning nende seas, kes olid noortevolikogust kuulnud, kuid ei teadnud täpselt selle tegevusest, 2,93. Noortevolikogu üsna hästi tundvate vastajate keskmine kandideerimisvalmidus tõusis 3,54 punktini ning väga hästi tundvate vastajate seas oli see 4,44 punkti. Seega oli noortevolikogu väga hästi tundvate noorte keskmine kandideerimisvalmidus 2,55 punkti kõrgem kui nende seas, kes ei olnud noortevolikogust varem kuulnud.

Seos ei ole siiski täiesti ühtlane, sest ainult nime kuulnud vastajate kandideerimisvalmidus oli veidi kõrgem kui nende seas, kes olid noortevolikogust kuulnud, kuid ei teadnud täpselt selle tegevusest. Sellest hoolimata eristuvad kõige selgemalt skaala äärmused: noortevolikogu üldse mitte tundvate vastajate kandideerimisvalmidus on kõige madalam ning seda väga hästi tundvate vastajate oma kõige kõrgem. Tulemused viitavad sellele, et suurem teadlikkus noortevolikogust võib olla seotud suurema valmisolekuga ise kandideerida. Samas ei saa selle analüüsi põhjal väita, et parem teadlikkus otseselt põhjustab suuremat kandideerimisvalmidust, sest seost võivad mõjutada ka muud tegurid, näiteks varasem huvi linnaelus osalemise vastu.

Tulemust tuleb tõlgendada ettevaatlikult ka rühmade erineva suuruse tõttu. Noortevolikogu väga hästi tundvaid vastajaid oli valimis märksa vähem kui näiteks neid, kes olid sellest kuulnud, kuid ei teadnud täpselt selle tegevusest. Seetõttu annab tulemus eelkõige märku võimalikust seosest, mida toetavad ka varasemad uuringutulemused: paljud vastajad tõid kandideerimisvalmidust suurendava tegurina välja parema teadmise sellest, mida noortevolikogu liige teeb. Praktikas tähendab see, et noortevolikogu tegevuse, liikme rolli ja kandideerimisvõimaluste parem tutvustamine võib olla üks oluline suund 2027. aasta valimiste eel.

14.2. Seos noortevolikogu tegevuses osalemise huvi ja kandideerimisvalmiduse vahel

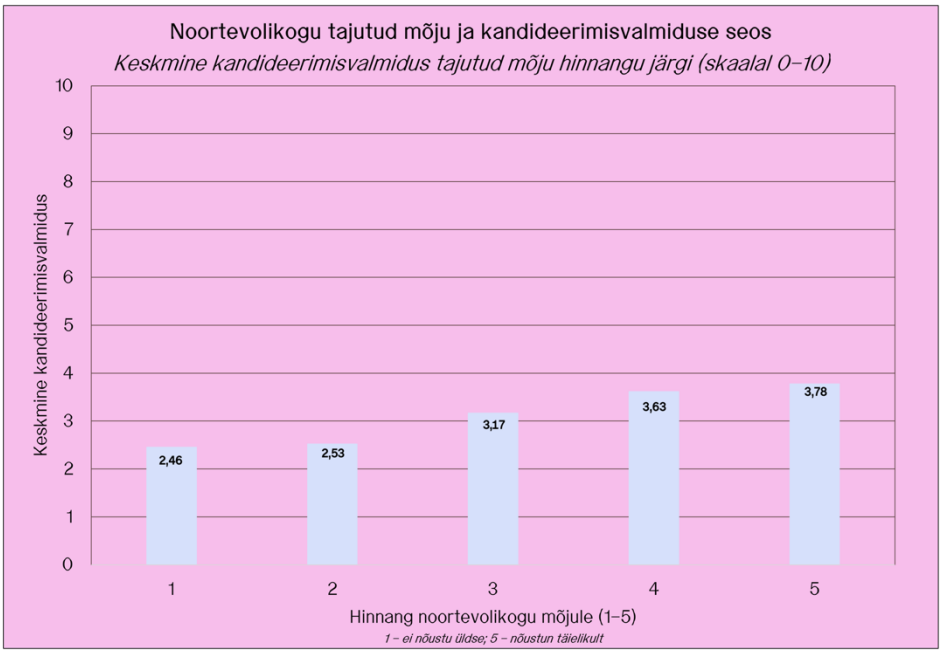
Joonis 21. Seos noortevolikogu tegevuses osalemise huvi ja kandideerimisvalmiduse vahel

Analüüs näitab, et noortevolikogu tegevuses osalemise huvi ja 2027. aasta valimistel kandideerimise valmisoleku vahel on selge ning järjepidev positiivne seos. Üldse mitte huvitatud vastajate keskmine kandideerimisvalmidus oli vaid 0,24 punkti skaalal 0–10, pigem mitte huvitatud vastajatel 1,79 ning oma huvi mitte hinnata osanud vastajatel 3,32 punkti. Pigem huvitatud vastajate keskmine kandideerimisvalmidus oli juba 5,24 ning väga huvitatud vastajate seas 7,89 punkti. Seega suurenes keskmine kandideerimisvalmidus igal järgmisel osalemishuvi tasemel ning kõige vähem ja kõige rohkem huvitatud rühmade vahe oli 7,65 punkti.

Tulemused viitavad sellele, et noorte üldine huvi noortevolikogu tegevuses osalemise vastu on tihedalt seotud valmisolekuga hiljem ka noortevolikokku kandideerida. Seetõttu võib 2027. aasta valimiste kandidaatide arvu suurendamisel olla oluline mitte keskenduda ainult vahetult enne valimisi kandideerimise reklaamimisele, vaid pakkuda noortele juba varem võimalusi noortevolikogu tegevusega tutvuda ja selles erinevatel viisidel osaleda. Selline osalus võib aidata kujundada noortes tugevamat huvi noortevolikogu vastu ning muuta kandideerimise neile loomulikumaks järgmiseks sammuks. Samas näitab analüüs ainult kahe näitaja vahelist seost ning selle põhjal ei saa järeldada, et suurem osalemishuvi iseenesest põhjustab suuremat kandideerimisvalmidust, sest mõlemat võivad mõjutada ka teised tegurid, näiteks üldine huvi ühiskonna- ja linnaelus kaasa rääkimise vastu.

14.3. Seos noortevolikogu tajutud mõju ja kandideerimisvalmiduse vahel

Noortevolikogu tajutud mõju ja kandideerimisvalmiduse vahel ilmnes positiivne, kuid võrreldes osalemishuviga pigem mõõdukas seos. Vastajate seas, kes hindasid väidet „Noortevolikogu tegevusel on Tartu noorte jaoks päriselt mõju“ hindega 1, oli keskmine kandideerimisvalmidus 2,46 punkti skaalal 0–10. Hinnangu kasvades suurenes järk-järgult ka kandideerimisvalmidus: hinnangu 2 puhul oli keskmine 2,53, hinnangu 3 puhul 3,17, hinnangu

Joonis 22. Seos noortevolikogu tajutud mõju ja kandideerimisvalmiduse vahel

4 puhul 3,63 ning hinnangu 5 puhul 3,78 punkti. Kõige madalama ja kõige kõrgema hinnangu andnud rühmade erinevus oli seega 1,32 punkti.

Võrreldes osalemishuvi ja kandideerimisvalmiduse vahelise seosega oli see erinevus märksa väiksem, sest osalemishuvi äärmiste rühmade vahe oli 7,65 punkti. See näitab, et osalemishuvi puhul oli kandideerimisvalmiduse erinevus rühmade vahel märksa suurem ja seos visuaalselt selgem kui tajutud mõju puhul. Samas näitab ka tajutud mõju seos, et noored, kes usuvad rohkem noortevolikogu tegelikku mõjusse, on keskmiselt mõnevõrra rohkem valmis ka ise kandideerima. Seetõttu võib kandidaatide arvu suurendamisel olla oluline lisaks osalemisvõimaluste pakkumisele näidata noortele konkreetsete näidete kaudu, millist mõju noortevolikogu tegevus on avaldanud. Tulemuste põhjal ei saa siiski teha põhjuslikke järeldusi, sest kandideerimisvalmidust võivad samal ajal mõjutada ka mitmed teised tegurid.

VII AVATUD VASTUSED

15. Noorte ettepanekud

Avatud vastustes kordus kõige selgemalt vajadus suurendada Tartu linna noortevolikogu nähtavust. Mitmed vastajad kirjutasid, et nad ei olnud enne küsitlust noortevolikogust üldse kuulnud või olid sellest teada saanud alles gümnaasiumis. Kõige sagedamini pakuti lahendusena aktiivsemat teavitustööd sotsiaalmeedias ning noortevolikogu tutvustamist koolides. Sotsiaalmeedia puhul nimetati eelkõige Instagrami ja TikToki, koolides sooviti aga nii liikmete külaskäike kui ka info vahendamist õpetajate ja klassijuhatajate kaudu. Samuti toodi välja, et TLNV võiks olla rohkem kohal noorteüritustel, huviringides ja õpilasesindustes. Üksikutes vastustes rõhutati ka vajadust jõuda paremini Tartus õppivate, kuid väljaspool Tartut elavate noorteni ning tutvustada noortevolikogu juba noorematele õpilastele enne kandideerimisikka jõudmist.

Teine korduv teema oli vajadus selgitada senisest konkreetsemalt, mida noortevolikogu tegelikult teeb ja millist mõju selle tegevus avaldab. Vastajad soovisid näha näiteid TLNV saavutustest, tehtud ettepanekutest ja sellest, millised muutused on noortevolikogu tegevuse tulemusena toimunud. See näitab, et ainult TLNV olemasolust teavitamisest ei pruugi piisata: noortele on oluline mõista ka organisatsiooni praktilist rolli ja tegevuse kasulikkust. Sama ilmnes valimiste puhul. Mõned vastajad tõid välja, et info eelmistest valimistest ei olnud nendeni jõudnud, ning sooviti rohkem selgitusi selle kohta, kuidas kandideerimine toimub, milline on liikme vastutus ja kuidas hinnata, kas noortevolikogus osalemine võiks neile sobida.

Väiksema osa ettepanekutest moodustasid muud konkreetsed mõtted. Nende hulgas olid näiteks rohkemate ürituste ja kontsertide korraldamine, liikmete töö võimalik tasustamine ning soov, et noortevolikogus oleks tagatud sisuline ja turvaline arutelukeskkond. Ühes vastuses tõstatati ka digiprivaatsuse ja kasutatavate veebiplatvormide küsimus. Samal ajal oli mitmeid vastajaid, kes ei osanud ettepanekuid teha, ei pidanud muudatusi vajalikuks või jätsid sisulise vastuse andmata. Mõned üksikud vastused olid küsimuse eesmärgiga vähe seotud või sisaldasid sobimatut sisu ning neid ei ole üldiste järelduste tegemisel arvestatud.

Kokkuvõttes toetavad avatud vastused uuringu kvantitatiivsetes tulemustes ilmnenud mustrit: üheks TLNV peamiseks väljakutseks on vähene nähtavus ja noorte piiratud teadmine selle tegevusest. Vastajate ettepanekute põhjal võiks noortevolikogu kommunikatsioonis keskenduda lisaks üldisele reklaamile eelkõige sellele, mida TLNV teeb, mida ta on saavutanud, kuidas noor saab selle tegevuses osaleda ning kuidas toimub kandideerimine. Koolide ja noorte seas enim kasutatavate sotsiaalmeediakanalite ühendamine võiks seejuures aidata jõuda noorteni nii isikliku kontakti kui ka regulaarse veebikommunikatsiooni kaudu.

VIII ARENGUKAVA HINDAMINE

Uuringu tulemused võimaldavad hinnata, kuivõrd vastavad Tartu Linna Noortevolikogu 2026/2027. õppeaasta arenguplaanis seatud eesmärgid noorte praegusele teadlikkusele, suhtumisele ja osalemisvalmidusele. Arenguplaani peamine eesmärk on suurendada Tartu noorte teadlikkust noortevolikogu tegevusest ning kasvatada 2027. aasta valimisteks kandideerijate arvu. Selle saavutamiseks on seatud kolm põhieesmärki: suurendada noortevolikogu tuntust, kasvatada usaldust ja tajutud mõju ning suurendada VII koosseisu valimistel kandideerijate arvu.

16. Eesmärk 1 – noortevolikogust teadlikkuse kasvatamine

Arenguplaani esimese eesmärgi järgi peaks rohkem noori teadma noortevolikogust ning noortevolikogu peaks jõudma suurema hulga noorteni. Selle saavutamiseks on arenguplaanis ette nähtud muu hulgas koolikülastused, noortevolikogu liikmete tegevuse tutvustamine oma koolides, lühivideod sotsiaalmeedias, regulaarsed Instagrami, Facebooki ja TikToki postitused ning osalemine noorteüritustel.

Uuringutulemused näitavad, et noortevolikogu nimi on suurele osale vastajatest tuttav, kuid sisuline teadlikkus on märksa madalam. Noortevolikogust oli vähemalt kuulnud 87,6% vastajatest, kuid üsna või väga hästi teadis seda vaid 17,3%. Samuti hindas 75,7% vastajatest oma teadmist selle kohta, kes saavad noortevolikogu tegevuses osaleda, pigem halvaks või puuduvaks. Noortevolikogu tegevuse puhul ei teadnud 22,4% vastajatest sellest üldse ning 42,4% oli noortevolikogust küll kuulnud, kuid ei teadnud selle tegevustest. See näitab, et probleem ei seisne ainult TLNV nime väheses tuntuses, vaid eelkõige selles, et noored ei tea piisavalt, mida noortevolikogu teeb, kes selles osaleda saab ja kuidas noor ise selle tegevusega seotud saab olla.

Seda kinnitavad ka nähtavuse ja ligipääsetavuse tulemused. Ainult 14,8% vastajatest nõustus, et noortevolikogu tegevus ja tehtud ettepanekud on noortele piisavalt nähtavad, ning vaid 12,9% leidis, et teab, kuidas oma idee või mure noortevolikoguni viia. Samuti märkis 19,2% vastajatest, et nad ei olnud enne küsitlust noortevolikogu kohta üldse infot saanud. Avatud vastustes kordus kõige sagedamini soov TLNV-d rohkem tutvustada, eriti koolides ja noorte kasutatavates sotsiaalmeediakanalites.

Seega on arenguplaani esimene eesmärk uuringutulemuste põhjal hästi põhjendatud ning selles kavandatud tegevused vastavad suuresti uuringus ilmnenud vajadustele. Eriti toetavad tulemused koolikülastuste ning Instagrami ja TikToki aktiivsema kasutamise vajalikkust. Samas peaks kommunikatsioon keskenduma mitte ainult TLNV nime nähtavaks tegemisele, vaid selgitama regulaarselt ka selle ülesandeid, liikmete igapäevast tegevust, noorte osalemisvõimalusi ja konkreetseid tulemusi. Seda toetavad ka soovitud infokanalite tulemused: kõige enam sooviti infot saada Instagramist (56,2%), oma koolist või õpetajalt (49,2%) ning TikTokist (40,3%).

17. Eesmärk 2 – noortevolikogu usalduse suurendamine

Arenguplaani teise eesmärgi järgi peaksid noored uskuma, et noortevolikogu esindab päriselt nende huve ja suudab midagi muuta. Selleks nähakse arenguplaanis ette noortevolikogu otsuste, ettepanekute ja saavutuste regulaarset kajastamist, „Mis muutus tänu

noortevolikogule?“ tüüpi sisu, koosolekutest ülevaadete tegemist ning noortele võimaluse loomist oma ideede ja murede esitamiseks.

Uuringutulemused näitavad, et noorte üldine suhtumine noortevolikogu rolli on pigem positiivne. 66,5% vastajatest nõustus, et noortevolikogu seisab noorte õiguste ja heaolu eest, ning 57,0%, et noortevolikogu esindab Tartu noorte huve. Noortevolikogu usaldas noorte seisukohtade esindajana pigem või täielikult 47,9% vastajatest. Seega ei ilmnenud uuringust ulatuslikku usaldamatust, kuid usaldus TLNV konkreetse tegevuse ja mõju suhtes oli nõrgem kui üldine positiivne hinnang noortevolikogu rollile.

Eriti ilmneb see mõju hindamisel. Ainult 33,8% vastajatest nõustus, et noortevolikogu tegevusel on Tartu noorte jaoks päriselt mõju, ning 34,6%, et TLNV suudab mõjutada Tartu linnas tehtavaid otsuseid. Mõnevõrra positiivsemalt hinnati väidet, et tänu noortevolikogule arvestatakse noorte arvamusega rohkem – sellega nõustus 50,3% vastajatest. Kõigi nende väidete puhul oli samas suur ka nende vastajate osakaal, kes ei osanud hinnangut anda, mis võib viidata sellele, et noortel puudub piisavalt infot TLNV tegeliku tegevuse ja saavutuste kohta.

Seetõttu toetavad uuringutulemused eriti tugevalt arenguplaanis kavandatud otsuste, ettepanekute ja saavutuste nähtavamat kajastamist. Noortele ei piisa teadmisest, et noortevolikogu peaks neid esindama, vaid oluline on näidata, kuidas noorte seisukohad jõuavad otsustajateni ja mis on nende tulemusena muutunud. Sama soov kerkis esile ka avatud vastustes, kus paluti tuua rohkem konkreetseid näiteid TLNV saavutustest ja tegevuse mõjust. Teise eesmärgi täitmisel võiks seetõttu üheks keskseks kommunikatsioonisuunaks kujuneda konkreetsete juhtumite ja tulemuste regulaarne näitamine.

18. Eesmärk 3 – VII koosseisu valimistel kandideerijate arvu suurendamine

Arenguplaani kolmanda eesmärgi järgi soovitakse 2027. aasta VII koosseisu valimistel suurendada kandidaatide arvu. Arenguplaan toob probleemina välja, et VI koosseisu valimistel kandideeris 17 noort 17 kohale, ning sihiks on jõuda järgmisteks valimisteks kahe kandidaadini ühe koha kohta. Valimiste eel kavandatakse muu hulgas liikmete kogemusvideoid, koolikülastusi, avalikke koosolekuid ning liikmete poolset tutvustustööd koolides ja oma tutvusringkondades.

Uuring näitab, et selle eesmärgi saavutamine võib kujuneda kolmest eesmärgist kõige keerulisemaks. Vastajate keskmine kandideerimisvalmidus skaalal 0–10 oli ligikaudu 3,0. Kokku hindas 63,5% vastajatest oma kandideerimisvalmidust vahemikku 0–3 ning ainult 13,0% vahemikku 7–10. Samuti teadis 89,7% vastajatest halvasti või üldse mitte, kuidas noortevolikokku kandideerimine toimub. Seega on 2027. aasta valimiste eel vaja lisaks TLNV üldise tuntuse kasvatamisele oluliselt suurendada ka teadlikkust kandideerimisest endast.

Vastajad tõid kandideerimisvalmidust suurendavate teguritena kõige sagedamini välja parema teadmise sellest, mida noortevolikogu liige teeb (53,8%), kui palju aega liikmeks olemine nõuab (40,0%) ning mida liikmeks olemine noorele annab (31,1%). Peamiste takistustena nimetati samal ajal ajapuudust (53,0%), vähest infot noortevolikogu kohta (41,1%), muid tegevusi ja kohustusi (38,9%) ning teadmatust selle kohta, mida TLNV liige täpselt teeb (34,6%). See näitab, et kandideerimisvalmidust piiravad suuresti praktilised ja informatsiooniga seotud küsimused, mitte ainult huvipuudus.

Ka seoste analüüs toetab vajadust alustada kandidaatide kaasamist juba enne otsest valimiskampaaniat. Noortevolikogu väga hästi tundvate vastajate keskmine

kandideerimisvalmidus oli 4,44 punkti, samal ajal kui TLNV-st varem mitte kuulnud vastajatel 1,89 punkti. Veel selgem seos ilmnes osalemishuvi puhul: TLNV tegevusest üldse mitte huvitatud vastajate keskmine kandideerimisvalmidus oli 0,24, väga huvitatud vastajatel aga 7,89. See viitab sellele, et potentsiaalsete kandidaatide ringi kasvatamisel võib olla oluline pakkuda noortele enne valimisi rohkem madalama lävendiga osalemisvõimalusi, mille kaudu tekib isiklik kokkupuude noortevolikogu tegevusega.

Arenguplaanis kavandatud koolikülastused, liikmete kogemuslood ja valimiste tutvustamine on seega uuringutulemuste põhjal asjakohased. Uuring annab neile tegevustele aga täpsema fookuse: valimiste kommunikatsioonis tuleks vastata võimalikult konkreetselt küsimustele mida liige teeb, kui palju aega see nõuab, mida osalemine noorele annab, millist mõju on võimalik saavutada ning kuidas kandideerimine samm-sammult toimub. Selline info võib vähendada kandidaatide seas ebakindlust ja muuta kandideerimise noorte jaoks arusaadavamaks ning realistlikumaks võimaluseks.

19. Kokkuvõttev hinnang

Uuringutulemused toetavad arenguplaanis valitud kolme põhieesmärki ning näitavad, et need vastavad suuresti noorte seas esinevatele probleemidele. Kõige selgemalt ilmneb vajadus suurendada sisulist teadlikkust TLNV tegevusest ja muuta selle tulemused nähtavamaks. Usaldus noortevolikogu üldise rolli vastu on pigem positiivne, kuid noortel on märksa vähem kindlust selles, millist tegelikku mõju TLNV avaldab. Kõige suurem väljakutse on 2027. aasta valimisteks kandidaatide arvu suurendamine, sest praegune kandideerimisvalmidus ja teadlikkus kandideerimisprotsessist on madalad.

Seetõttu võiks arenguplaani elluviimisel vaadelda kolme eesmärki omavahel seotud järjestusena: esmalt tuleb suurendada noorte teadlikkust TLNV-st, seejärel muuta nähtavaks selle tegelik mõju ning pakkuda noortele võimalusi tegevuses osalemiseks; sellest saab omakorda kujuneda alus suuremale kandideerimisvalmidusele 2027. aasta valimistel. Uuringu seoste analüüs näitab, et ainult valimiste reklaamimisest ei pruugi piisata, vaid kandidaatide arvu kasvatamine eeldab pikemaajalist nähtavuse, usalduse ja osalemishuvi suurendamist.

IX JÄRELDUSED

20. Peamised järeldused

Uuring näitab, et Tartu Linna Noortevolikogu on suurele osale vastajatest nime poolest tuttav, kuid sisuline teadlikkus selle tegevusest on märksa madalam. Kuigi 87,6% vastajatest oli noortevolikogust vähemalt kuulnud, hindas ainult 17,3% oma teadlikkust sellest üsna või väga heaks. Samuti oli suur osa noortest ebakindlad selles, millega noortevolikogu täpsemalt tegeleb, kes saavad selle tegevuses osaleda ning kuidas enda idee või mure noortevolikoguni viia. Seega ei ole TLNV peamine väljakutse ainult enda olemasolust teada andmine, vaid noortele oma rolli, tegevuste ja osalemisvõimaluste sisuline selgitamine.

Noorte suhtumine TLNV üldisesse rolli on pigem positiivne. Enamik vastajaid leidis, et noortevolikogu seisab noorte õiguste ja heaolu eest ning üle poole nõustus, et see esindab Tartu noorte huve. Samas oli hinnang TLNV tegelikule mõjule tagasihoidlikum. Ainult ligikaudu kolmandik vastajatest nõustus, et noortevolikogu tegevusel on Tartu noorte jaoks päriselt mõju või et see suudab mõjutada linnas tehtavaid otsuseid. Paljud vastajad ei osanud mõju puudutavatele väidetele hinnangut anda. See viitab sellele, et noortel ei pruugi olla piisavalt infot TLNV tehtud ettepanekute, saavutuste ja nende tulemusena toimunud muutuste kohta.

Ka noorte valmisolek TLNV tegevuses osaleda oli pigem tagasihoidlik. Aktiivsematest ja suuremat pühendumist nõudvatest tegevustest eelistati selgelt lihtsamaid osalemisviise, näiteks üritustel osalemist ja küsitlustele vastamist. Seejuures oli noorte huvi TLNV tegevuses osalemise vastu tugevalt seotud kandideerimisvalmidusega: üldse mitte huvitatud vastajate keskmine kandideerimisvalmidus oli 0,24 punkti kümnest, väga huvitatud vastajatel aga 7,89 punkti. See oli uuringus analüüsitud seostest kõige selgem.

2027. aasta valimiste seisukohalt näitavad tulemused, et kandideerimisvalmidus on praegu madal. Vastajate keskmine kandideerimisvalmidus oli ligikaudu 3 punkti kümnest ning 63,5% vastajatest hindas oma valmisolekut vahemikku 0–3. Samal ajal teadis 89,7% vastajatest halvasti või üldse mitte, kuidas kandideerimine toimub. Kandideerimisvalmidust aitaks vastajate hinnangul enim suurendada parem teadmine sellest, mida noortevolikogu liige teeb, kui palju aega liikmeks olemine nõuab ning mida liikmeks olemine noorele annab. Peamised takistused olid omakorda ajapuudus, vähene info TLNV kohta, muud kohustused ning ebaselgus liikme tegeliku rolli suhtes.

Kommunikatsiooni seisukohalt ilmnes, et noored soovivad infot eelkõige Instagramist, oma koolist või õpetajalt ning TikTokist. Sama muster kordus avatud vastustes, kus kõige sagedamini sooviti rohkem reklaami, suuremat kohalolu koolides ja sotsiaalmeedias ning selgemaid näiteid TLNV tegevusest ja saavutustest. Avatud vastused kinnitasid seega ülejäänud uuringu tulemust: nähtavuse suurendamise kõrval on vaja muuta TLNV tegevuse sisu ja mõju noorte jaoks arusaadavamaks.

Tulemusi tuleb tõlgendada uuringu valimi koosseisu arvestades. Vastajate seas oli kõige rohkem 16–18-aastaseid ning suur osa vastustest pärines gümnaasiumiõpilastelt. Samuti moodustasid Hugo Treffneri Gümnaasiumi ja Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi õpilased koos märkimisväärse osa kogu valimist. Seetõttu ei saa uuringu tulemusi käsitleda kõigi Tartu 14–20-aastaste noorte täielikult representatiivse kirjeldusena, kuid need annavad siiski põhjaliku ülevaate vastanud noorte teadlikkusest, hoiakutest ja osalemisvalmidusest.

21. Sisend noortevolikogu edasiste tegevuste planeerimiseks

Uuringutulemuste põhjal võiks TLNV edasiste tegevuste keskmes olla sisulise teadlikkuse kasvatamine. Kommunikatsioonis tasub vähem piirduda üksnes ürituste või organisatsiooni nime reklaamimisega ning rohkem selgitada, mida noortevolikogu liikmed tegelikult teevad, kuidas TLNV töötab, milliseid ettepanekuid see on esitanud ning mis on nende tulemusena muutunud. Konkreetsete näidete kaudu on võimalik korraga suurendada nii teadlikkust kui ka arusaama TLNV tegelikust mõjust.

Noorteni jõudmisel tuleks ühendada sotsiaalmeedia ja otsene kontakt koolides. Instagram ja TikTok võiksid olla peamised igapäevased kanalid noortele suunatud lühikese ja arusaadava sisu levitamiseks, samal ajal kui koolikülastused võimaldavad TLNV tegevust põhjalikumalt tutvustada ja noortel liikmetega vahetult suhelda. Koolides võiks tutvustustööd teha juba enne seda, kui noored jõuavad valimiseelse otsustamise hetkeni, et TLNV oleks neile tuttav osalusvõimalus juba varem.

Oluline on pakkuda rohkem ka madala lävendiga osalemisvõimalusi. Uuring näitas, et noored on valmis osalema eelkõige üritustel, küsitlustes ning oma ideede ja ettepanekute esitamisel. Selliseid võimalusi võiks kasutada esimese kontaktina TLNV-ga, sest aktiivsem huvi tegevuses osalemise vastu seostus uuringus väga tugevalt suurema kandideerimisvalmidusega. Seetõttu võiks noori järk-järgult kaasata: esmalt lihtsamate tegevuste kaudu ning seejärel pakkuda võimalust osaleda aruteludel, koosolekutel või tegevuste korraldamisel.

2027. aasta valimiste kommunikatsiooni tasub alustada varakult ning teha see võimalikult praktiliseks. Noortele tuleks selgelt selgitada, kes saavad kandideerida, kuidas kandideerimine toimub, millised on tähtajad, mida liige oma ametiajal teeb, kui palju aega tegevus tavaliselt nõuab ning mida liikmeks olemisest saada võib. Praeguste või endiste liikmete isiklikud kogemuslood võiksid aidata muuta liikme rolli noortele konkreetsemaks ja arusaadavamaks.

Samuti võiks TLNV senisest järjepidevamalt näidata oma tegevuse tulemusi. Uuringust ilmnes, et usk TLNV mõjusse seostub mõnevõrra kõrgema kandideerimisvalmidusega ning noored ise soovisid rohkem näiteid konkreetsetest saavutustest. Seetõttu võiks regulaarselt kajastada näiteks seda, millise ettepaneku TLNV esitas, kellele see esitati, mis sellest edasi sai ja milline oli tulemus. Nii muutuks noorte jaoks nähtavamaks seos noorte arvamuse, noortevolikogu tegevuse ja linnas toimuvate otsuste vahel.

Kokkuvõttes viitavad uuringutulemused sellele, et kandidaatide arvu suurendamist ei tasu käsitleda ainult 2027. aasta valimiskampaania ülesandena. Suurem kandideerimisvalmidus eeldab pikemaajalist tööd, mille käigus suureneb TLNV tuntus, noored mõistavad paremini selle tegevust ja mõju ning saavad juba enne valimisi TLNV-ga erinevatel viisidel kokku puutuda. Seetõttu peaksid teadlikkuse, usalduse, osalemise ja kandideerimise suurendamise tegevused moodustama ühe tervikliku protsessi.

Lisad

Lisa 1. Küsimustik

Kui vana sa oled?

Milline neist kirjeldab sind?

Vali üks: *elan ja õpin Tartu linnas; elan Tartu linnas, kuid õpin mujal; elan väljaspool Tartu linna, kuid õpin Tartus; muu*

Kus sa praegu õpid?

Vali üks: *põhikoolis; gümnaasiumis; kutsekoolis; kõrgkoolis; ma ei õpi praegu; mujal*

Millises Tartu koolis õpid?

Vali üks: *Ilmatsalu Põhikool; Tartu Ülikool; Eesti Maaülikool; Kõrgem Kunstikool Pallas; Kaitseväe Akadeemia; Balti Kaitsekolledž; Tartu Tervishoiu Kõrgkool; Tallinna Tehnikaülikooli Tartu kolledž; Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor Tartu õppekeskus; EELK Usuteaduse Instituudi Tartu Teoloogia Akadeemia; Heino Elleri Muusikakool; Tartu Kunstikool; Tartu Rakenduslik Kolledž; Eesti Merekooli Tartu õppekoht; Miina Härma Gümnaasium; Tartu Jogentaga Kool; Tartu Forseliuse Kool; Tartu Karlova Kool; Tartu Kivilinna Kool; Tartu Raatuse Kool; Tartu Täiskasvanute Gümnaasium; Tartu Annelinna Gümnaasium; Tartu Descartes'i Kool; Tartu Hansa Kool; Tartu Kesklinna Kool; Tartu Mart Reiniku Kool; Tartu Tamme Kool; Tartu Variku Kool; Tartu Veeriku Kool; Tartu Erakool; Tartu Kristlik Põhikool; Tartu Rahvusvaheline Kool / Tartu International School; Tartu Katoliku Hariduskeskus; Tartu Luterlik Peetri Kool; Tartu Waldorfgümnaasium; Tartu Maarja Kool; Tartu Herbert Masingu Kool; Tartu Pärli Kool; Tartu Tähtvere Riigikool; Tartu Luterliku Peetri Kooli Karolini Kool; Hugo Treffneri Gümnaasium; Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium; Tartu Jaan Poska Gümnaasium; Tartu Tamme Gümnaasium; TERA Gümnaasium*

1. Kui hästi tead, mis on Tartu linna noortevolikogu?

Vali üks: *tean väga hästi; tean üsna hästi; olen sellest kuulnud, kuid ei tea täpselt, millega see tegeleb; olen ainult nime kuulnud; ei ole sellest varem kuulnud*

2. Kust oled Tartu linna noortevolikogu kohta infot saanud?

Võid valida mitu vastust: *koolist; sotsiaalmeediast; sõpradelt või tuttavatelt; noortevolikogu liikmelt; Tartu linna kanalitest; mõnelt ürituselt; uudistest või muust meediast; ei ole varem infot saanud; mujalt (täpsusta)*

3. Kui hästi tead, kes saavad Tartu linna noortevolikogu tegevuses osaleda?

Vali üks: *väga hästi; pigem hästi; pigem halvasti; üldse mitte*

4. Kui hästi tead, millega Tartu linna noortevolikogu tegeleb?

Vali üks: *väga hästi; pigem hästi; tean mõnda tegevust; olen kuulnud noortevolikogust, kuid ei tea selle tegevustest; üldse mitte*

5. Milliste tegevustega tegeleb sinu arvates Tartu linna noortevolikogu?

Vali kõik tegevused, mis sinu arvates kuuluvad noortevolikogu tegevuse hulka: *osaleb Tartu linnavolikogu komisjonide töös; korraldab noortele üritusi ja kohtumisi; esindab*

ja toob noorte seisukohti Tartu linna otsustajateni; seisab Tartu noorte huvide ja õiguste eest; otsustab, milliseid õppeaineid Tartu koolides õpetatakse; jagab Tartu noortele õppetoetusi; korraldab Tartu koolide õpilasesinduste valimisi

6. Kui palju nõustud järgmiste väidetega Tartu Linna Noortevolikogu kohta? Skaala: *0 – ei oska öelda; 1 – ei nõustu üldse; 2 – pigem ei nõustu; 3 – ei nõustu ega ole nõus; 4 – pigem nõustun; 5 – nõustun täielikult*

Väited: *Tartu linna noortevolikogu esindab Tartu noorte huve; noortevolikogu suudab mõjutada Tartu linnas tehtavaid otsuseid; noortevolikogu seisab noorte õiguste ja heaolu eest; noorte arvamusega arvestatakse tänu noortevolikogu tegevusele rohkem; usaldan Tartu linna noortevolikogu noorte seisukohtade esindamisel; noortevolikogu tegevusel on Tartu noorte jaoks päriselt mõju; noortevolikogu tegevus ja tehtud ettepanekud on noortele piisavalt nähtavad; tean, kuidas saan oma idee või mure noortevolikoguni viia*

7. Kui huvitatud oleksid Tartu linna noortevolikogu tegevuses osalemisest?

Vali üks: *väga huvitatud; pigem huvitatud; ei oska öelda; pigem ei ole huvitatud; üldse ei ole huvitatud*

8. Millistes noortevolikoguga seotud tegevustes oleksid valmis osalema?

Võid valida mitu: *noortevolikogu korraldatud üritustel; aruteludel või osaluskohvikutes; oma ideede või ettepanekute esitamisel; küsitlustele vastamisel; avalikel noortevolikogu koosolekutel; noortevolikogu tegevuse korraldamisel; noortevolikogu liikmena; ei soovi osaleda; muu*

9. Kui tõenäoline on, et kandideeriksid 2027. aasta Tartu linna noortevolikogu valimistel, kui sul oleks selleks võimalus?

Vali üks skaalal 0–10: *0 – kindlasti ei kandideeriks; 10 – kindlasti kandideeriks*

10. Mis suurendaks sinu tõenäosust noortevolikokku kandideerida?

Vali kuni 3 kõige olulisemat: *kui teaksin paremini, mida noortevolikogu liige teeb; kui teaksin, millist mõju noortevolikogu on saavutanud; kui teaksin, mida liikmeks olemine mulle annab; kui mõni praegune või endine liige räägiks oma kogemusest; kui noortevolikogu tutvustataks minu koolis; kui tunneksin seal juba kedagi; kui sõber kandideeriks koos minuga; kui kandideerimine ja valimised oleksid mulle paremini selgitatud; kui teaksin, kui palju aega liikmeks olemine nõuab; kui tunneksin, et minu arvamus võib päriselt midagi muuta; miski neist ei mõjutaks minu otsust; muu*

11. Mis võiks takistada sind noortevolikokku kandideerimast?

Vali kuni 3 kõige olulisemat: *mul ei ole piisavalt infot noortevolikogu kohta; ma ei tea, mida noortevolikogu liige täpselt teeb; mul ei ole selleks piisavalt aega; ma ei ole huvitatud poliitikast või linnaelus kaasa rääkimisest; ma ei usu, et noortevolikogu suudab midagi muuta; ma ei tunneks ennast kandideerides piisavalt enesekindlalt; ma ei tunne noortevolikogus kedagi; kandideerimine tundub liiga keeruline; kardan, et ma ei osutuks valituks; mul on juba piisavalt muid tegevusi ja kohustusi; miski ei takistaks mind kandideerimast; muu*

12. Kui hästi tead, kuidas Tartu linna noortevolikogu valimistel kandideerida?

Vali üks: *väga hästi; pigem hästi; pigem halvasti; üldse mitte*

13. Kus sooviksid noortevolikogu ja kandideerimise kohta infot saada?

Võid valida mitu vastust: *Instagram; TikTok; Facebook; oma koolist või õpetajatelt; noortevolikogu liikmelt oma koolis; koolis toimuvast tutvustusest; noorteüritustelt; Tartu linna veebilehelt; muu*

14. Kas on midagi, mida Tartu linna noortevolikogu võiks teha teisiti, et rohkem noori sooviks selle tegevuses osaleda või noortevolikokku kandideerida?

Avatud vastus.

TARTU LINNA NOORTEVOLIKOGU 2026